

# 5.SINIF 2. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık ANTALYA Ölçme Değerlendirme Merkezi  
tarafından hazırlanmıştır.





**1. Aşağıdaki cümlelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.**

- ( ) 1. Sümerlerde depo, tapınak, gözlemevi olarak kullanılan yapılara Ziggurat adı verilir.
- ( ) 2. Asurlular, Anadolu'da kurulan İlkçağ Uygarlıkları'ndan biridir.
- ( ) 3. Fırat ve Dicle Nehirleri arasında kalan topraklara Mezopotamya denir.
- ( ) 4. Lidyalılara ait olup, Sard'dan başlayıp Asurluların başkenti Ninova'ya kadar uzanan tarihi yola Baharat Yolu denir.
- ( ) 5. Hammurabi Kanunları Babil Devleti döneminde hazırlanmıştır.

**2. Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları verilen kelimeleri uygun yerlere yazarak tamamlayınız.**

|            |           |          |          |                |
|------------|-----------|----------|----------|----------------|
| Lidyalılar | Anal      | Ninova   | Sümerler | Pankuş Meclisi |
| İyonlar    | Kral Yolu | Hititler | Fibula   | Frigler        |

- 1. Sard'dan Mezopotamya'ya kadar uzanan dünyanın ilk büyük ticaret yolu .....'dur.
- 2. Frigler, ..... adı verilen çengelli iğneyi icat etmişlerdir.
- 3. Hititlerde en önemli yönetim organı .....'dir.
- 4. Orduda paralı asker kullanmaları sebebiyle yıkılan uygarlık.....'dır.
- 5. ....Tales, Diyojen, Hipokrat gibi önemli bilim adamları yetiştirmişlerdir.
- 6. .... adı verilen yıllıklar, tanrılara hesap vermek amacıyla yazılmış ve tarafsız tarih yazıcılığını başlatmıştır.
- 7. ...., krallarını ve soyluları gömmek için Tümülüs adı verilen mezarlar yapmışlardır.
- 8. Asurlular, dünyanın ilk kütüphanesini.....'da açtılar.
- 9. Tarihte Mısırlılar ile ilk yazılı antlaşmayı imzalayan Anadolu Uygarlığı .....'dir.
- 10. Gılgamış, Tufan ve Yaradılış Destanları .....dönemine aittir.

**3. Sevgili Öğrenciler, biraz hayal kurmaya ne dersiniz!**

Bu etkinlikte sizden kendinizi ilkçağ Mezopotamya uygarlıklarından Sümerler döneminde yaşayan bir çocuk olarak düşlemeniz ve günlük hayatta karşılaştığınız durumları, çevrenizde gördüklerinizi, Sümerler ve Mezopotamya hakkında öğrendiklerinizi kullanarak kurgulamanız istenmektedir.



.....

.....

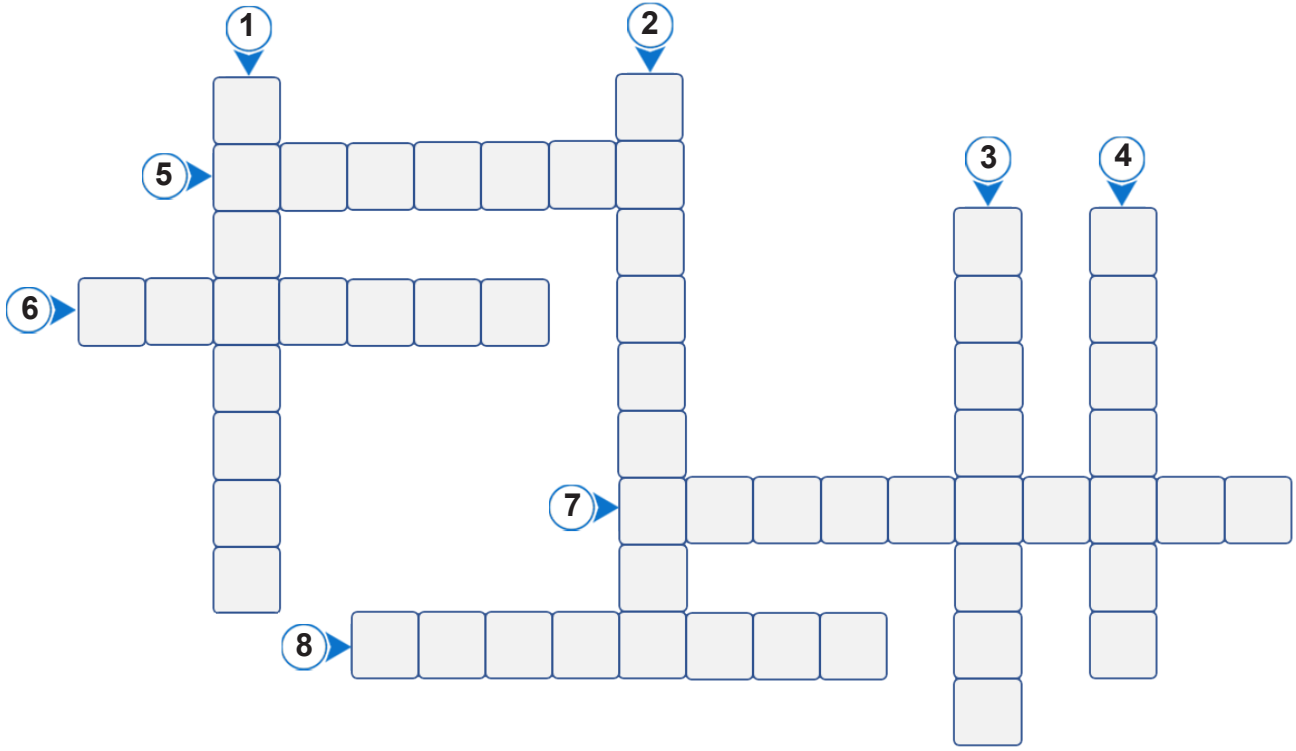
.....

.....

.....

.....

4. Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.



1. Orta Anadolu'da Kızılırmak havzasına yerleşen ve Mısırlılar ile Kadeş Antlaşmasını imzalayan medeniyet
  2. Doğu Anadolu'yu egemenlikleri altına alan ve Şamran ismi verilen sulama kanallarını yapan medeniyet
  3. Hammurabi Kanunları ve asma bahçeleri ile tanınan Mezopotamya medeniyeti
  4. Anadolu'ya yazıyı getiren ve Anadolu'da tarih çağlarının başlamasını sağlayan medeniyet
  5. Batı Anadolu'da şehir devletleri halinde yaşayan ve ticaret kolonileri kuran medeniyet
  6. Orta Anadolu'da kurulan, çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşan, tarımı korumak ve geliştirmek için özel kanunlar koyan medeniyet
  7. Parayı ilk defa kullanan, tarımdan ziyade ticaretle uğraşan ve halka açık pazarlar kuran medeniyet
  8. Yazıyı bularak tarih çağlarını başlatan ve tekerleği icat ederek uzaklara gidilebilmesini sağlayan medeniyet
5. Hiç şüphesiz ki insanlık tarihinin en önemli mekanik icatlarından birisi tekerlektir. Tekerlek M.Ö. 3500 yıllarında Mezopotamya'da Sümerler tarafından bulunmuştur. Ayrıca Sümerler bazı hayvanları evcilleştirmişler ve ilk tekerlekli arabayı da kullanmışlardır.

**Tekerleğin icadının çok önemli bir mekanik icat olması, insanlık tarihine sağladığı hangi etki ile açıklanabilir?**

.....

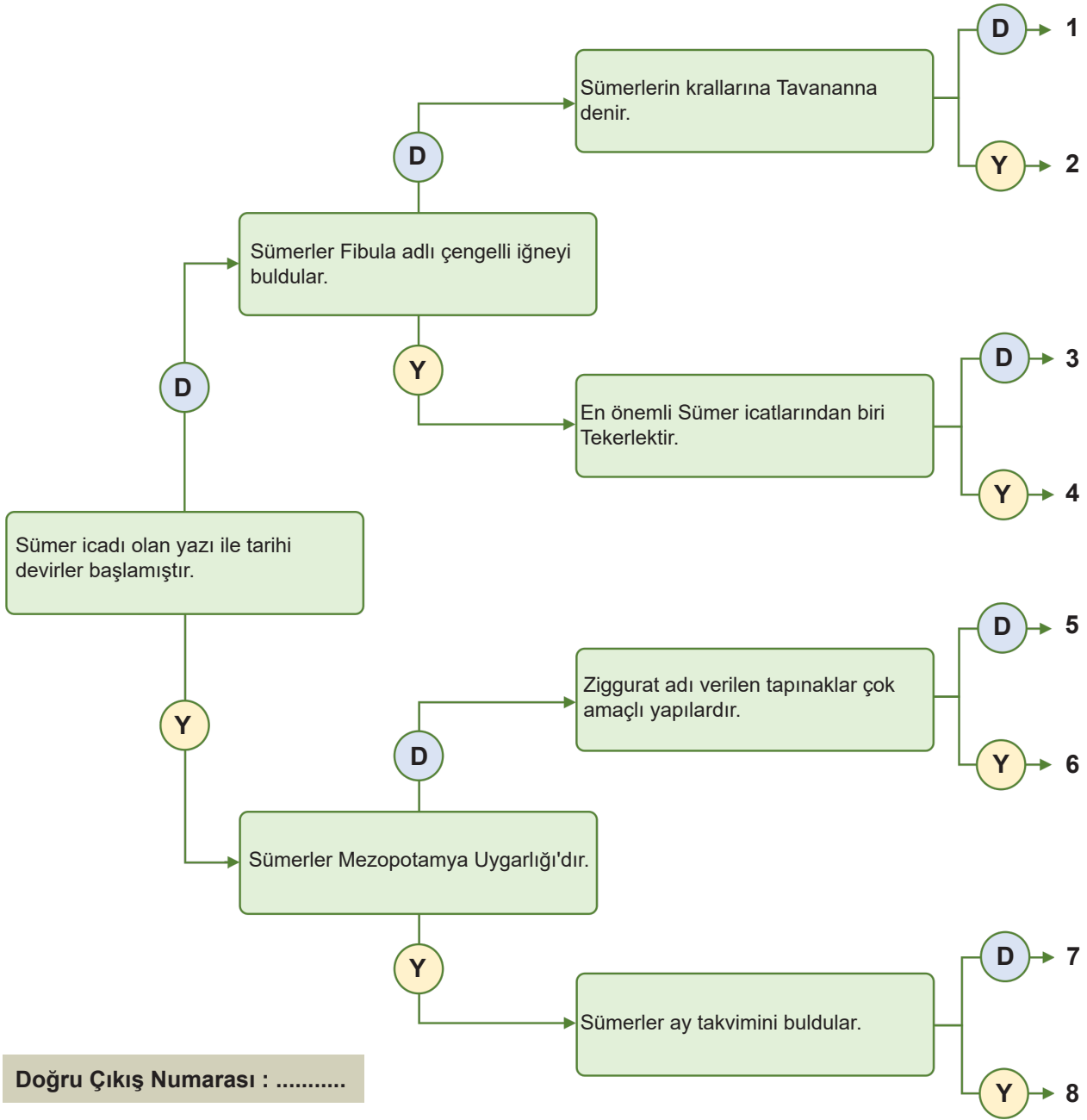
.....

.....

.....

.....

6. Aşağıda verilen kavram haritasındaki ifadeleri en soldaki ifadeden başlayarak okuyunuz. İfadelerin doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğuna karar vererek doğru çıkışı bulunuz.



7. İyonya, günümüz Avrupa uygarlığının oluşmasına katkı sağlayan en önemli uygarlıklardan biridir. Felsefe, matematik ve tıp bilimlerinin temeli İyonya'da atılmıştır. Matematikte Tales ve Pisagor, felsefede Diyojen, tıpta Hipokrat ve tarih alanında Herodotos ünlü isimlerdir.

**İyonlarda, uygarlığa büyük katkılar sağlayan pozitif bilimlerin gelişmesinde neler etkili olmuştur?**

.....

.....

.....

.....

.....

8. Aşağıdaki cümlelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

- ( ) 1. Mezopotamya ile Anadolu arasında uzanan ticaret yolunu Lidyalılar yapmışlardır.
- ( ) 2. İlkçağ Anadolu Uygarlıklarından "Bin Tanrı İli" olarak bilinen uygarlık, Hititlerdir.
- ( ) 3. Tarımı korumak için çok sert kanunlar yapan, en ünlü tanrıçaları bereket tanrıçası Kibele olan İlkçağ'da Anadolu'da kurulan uygarlık İyonlar'dır.
- ( ) 4. Hititler'de devlet işlerinin görüşüldüğü ve soylulardan oluşan meclise "Pankuş Meclisi" adı verilir.
- ( ) 5. Anadolu'da İlkçağ'da kurulan uygarlıklardan olan Sümerler, tarih yazıcılığını başlatmışlardır.
- ( ) 6. Tarihte bilinen ilk yazılı antlaşma olan Kadeş Antlaşması, Hititler ile Mısırlılar arasında imzalanmıştır.
- ( ) 7. Şamran, Frigler döneminde yaşamış tanrılardan biridir.
- ( ) 8. Frigler'in kralları ve soylu kişiler için inşa ettikleri tepe görünümlü mezarlara "Tümülüs" adı verilmektedir.
- ( ) 9. Ölümden sonra yaşama inandıkları için mezarlarını oda biçiminde yapan uygarlık Lidyalılar'dır.
- ( ) 10. Taş işçiliğinde çok ileri giden ve tarımı geliştirmek için Anadolu'da "Şamran" adı verilen su kanalları kuran uygarlık Urartular'dır.
9. Geçmiş uygarlıklardan kalan kalıntı ve eserlere "tarihi eser" denir. Geçmiş uygarlıklar hakkında bilgi edinmemizi sağlayan tarihi eserler insanlar tarafından yapılmıştır. Taşınabilir olanlara "tarihi nesne", taşınmaz olanlara "tarihi yapı" adı verilir. Aşağıdaki bulmacada Türkiye'de bulunan "tarihi nesne" ve "tarihi yapı" örneklerinin isimleri yazmaktadır. Bu "tarihi nesne" ve "tarihi yapı" isimlerini bularak istediğiniz renge boyayınız ve yandaki bölümde türünü belirleyip karşısına ismini yazınız.

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| L | G | L | D | K | V | C | C | H | R | N | V | M | E | Z |
| L | K | B | Ç | K | R | T | O | Z | E | Ç | Z | K | O | F |
| T | T | L | V | Ö | I | L | Ç | M | P | J | A | V | V | T |
| A | I | S | G | N | R | L | J | V | S | G | K | C | J | U |
| K | V | A | Z | V | I | N | I | Ç | T | H | Y | S | Y | Ğ |
| I | R | R | E | T | J | N | D | Ç | T | A | V | V | E | R |
| R | N | A | H | J | N | K | P | F | V | M | K | H | V | A |
| A | U | Y | E | D | T | E | C | O | C | A | M | İ | T | Y |
| V | T | V | Y | O | J | U | E | N | S | M | G | V | T | T |
| A | R | J | K | Y | V | C | T | M | Y | V | U | D | A | T |
| Z | V | R | E | C | O | L | G | Y | P | A | R | A | L | F |
| O | G | S | L | V | G | K | İ | L | İ | S | E | R | I | C |
| Y | V | O | R | S | Y | C | E | B | J | H | B | J | U | B |
| Ç | P | K | A | L | E | V | J | C | E | F | O | J | E | D |
| H | K | E | R | V | A | N | S | A | R | A | Y | E | K | A |

TARİHİ NESNE

- 1-.....
- 2-.....
- 3-.....
- 4-.....
- 5-.....
- 6-.....

TARİHİ YAPI

- 1-.....
- 2-.....
- 3-.....
- 4-.....
- 5-.....
- 6-.....

10. Mezopotamya Uygarlıkları'nda, özellikle de Sümerler'de astronomiye çok önem verilmiş ve takvim oluşturulmuştur. Sümerler'in astronomiye önem vermelerinin en temel nedeni nedir?

.....

.....

.....

.....

11. şağıda özellikleri verilen İlkçağ Anadolu ve Mezopotamya Uygarlıkları'nın adlarını, yanlarındaki boşluğa yazınız.

|    |       |                                                                   |
|----|-------|-------------------------------------------------------------------|
| 1) | ..... | Tarımı koruyan sert yasalar yaptılar.                             |
| 2) | ..... | Tarihteki ilk yazılı antlaşmayı yaptılar.                         |
| 3) | ..... | Kral Yolu'nu yaparak ticareti geliřtirdiler.                      |
| 4) | ..... | Üçgenin iç açılarının 180 derece olduğunu hesapladılar.           |
| 5) | ..... | Dünya tarihinin ilk anayasası olan Hamburabi Yasalarını yaptılar. |
| 6) | ..... | Sümerlerden öğrendikleri yazıyı Anadolu'ya getirdiler.            |
| 7) | ..... | Şamran adlı su kanallarını yaptılar.                              |
| 8) | ..... | Özgür düşünce ve demokrasi ortamını oluşturdular.                 |

12. Aşağıdaki cümlelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

- ( ) 1. İzmir, Foça, Efes, Milet İyonlar'ın en önemli şehir devletleridir.
- ( ) 2. Hipokrat, Tales, Heredot, Homeros, Pisagor gibi bilim insanları İyonlar döneminde yaşamışlardır.
- ( ) 3. Tekerleğin bulunması tarihin başlangıcı olarak kabul edilir.
- ( ) 4. Tekerleği icat eden uygarlık Sümerler'dir.
- ( ) 5. Asurlar, Sümerler'den öğrendikleri yazıyı Anadolu'ya getirerek, Anadolu uygarlıklarının yazı ile tanışmasını sağladılar.
- ( ) 6. Dünyanın ilk kütüphanesini kuran uygarlık Sümerler'dir.
- ( ) 7. Kültepe Tabletleri, Anadolu'da yazılı dönemin ilk örnekleridir.
- ( ) 8. Anal adı verilen yıllıkları yazarak, tarih yazıcılığını başlatan uygarlık Asurlar'dır.
- ( ) 9. Asurlar, Mezopotamya ile Anadolu arasında ticaret yapmak amacıyla Karum adı verilen ticaret merkezleri kurdular.
- ( ) 10. Urartular'ın başkenti Gordion şehridir.

13. Frig Kanunları'na göre öküz öldüren ya da saban kıran kişiye ölüm cezası verilmiştir. Bu durumun sebebi hangi gerekçeler ile açıklanabilir?

.....

.....

.....

.....

14. Aşağıda İlkçağda Anadolu'da ve Mezopotamya'da kurulan medeniyetler verilmiştir. Medeniyetleri bulmaca üzerinde bularak, bulduğunuz medeniyetleri yan tarafa yazınız.

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| A | A | R | İ | N | Z | N | U | D | A | F | A | V | Y | N | R |
| D | P | P | D | A | K | K | Z | U | S | R | D | C | V | T | A |
| L | Ğ | T | N | S | I | R | E | L | T | İ | T | İ | H | Ç | H |
| F | A | İ | L | N | M | F | E | U | Ö | G | D | A | Y | M | Y |
| A | N | R | D | İ | F | T | R | L | N | L | Y | G | D | A | M |
| İ | L | G | H | U | D | A | İ | Ü | A | E | E | R | A | P | A |
| Y | S | K | E | U | R | Y | G | P | C | R | F | Z | Z | I | N |
| O | C | J | İ | T | L | I | A | Y | R | D | O | A | Z | R | S |
| N | R | U | U | V | Ö | L | H | L | P | A | V | S | F | Y | Ü |
| L | T | L | R | J | A | O | Ğ | T | I | E | L | O | J | E | M |
| A | A | K | A | D | L | A | R | F | H | L | U | M | T | E | E |
| R | K | H | J | İ | F | Y | Ğ | Y | R | M | A | P | A | T | R |
| Ö | V | A | F | E | G | R | S | İ | R | A | K | R | C | L | L |
| B | A | B | İ | L | L | E | R | A | D | İ | L | İ | B | N | E |
| P | J | A | S | U | R | L | A | R | A | R | O | D | D | K | R |
| C | B | İ | T | I | E | U | E | P | Ü | R | E | L | A | C | H |

#### ANADOLU MEDENİYETLERİ

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

#### MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

15. Tarih boyunca Anadolu ve Mezopotamya'nın önemli medeniyet merkezi olmasının sebepleri nelerdir?

16. Lidyalılar tarafından kurulan Kral Yolu medeniyetler için çok önemlidir. Ticaret yollarını çok önemli kılan sebepler nelerdir?

**17. Aşağıda verilen kelimeleri cümlelerdeki boşluklara uygun şekilde tamamlayınız.**

|           |          |         |            |          |
|-----------|----------|---------|------------|----------|
| Urartular | Sümerler | Frigler | İyonlar    | Akadlar  |
| Elamlar   | Hititler | Asurlar | Lidyalılar | Babiller |

1. Anadolu'nun ilk uygarlıklarından biri olan ..... , İç Anadolu'da Kızılırmak Nehri çevresinde kurulmuştur.
2. .... Sakarya Irmağı'nın çevresinde kurulmuştur. Başkenti Gordion'dur (Ankara'nın Polatlı ilçesi yakınları). Krallarına Midas adı verilirdi.
3. Gediz ve Menderes Vadileri arasında kalan bölgede yaşamış, başkenti Sardes (Sard) olan ..... , krallıkla yönetilirdi.
4. .... Doğu Anadolu'da Van Gölü çevresinde kurulmuş bir uygarlıktır. Başkenti Tuşpa'dır. (Van yakınları).
5. .... , şehir devletleri hâlinde yaşamışlardır. Bu şehir devletlerine polis adı verilirdi. En ünlü şehir devletleri İzmir, Efes, Foça ve Milet'tir.
6. .... , Mezopotamya'da kurulmuş ilk uygarlık olarak bilinir. Site adı verilen şehir devletleri hâlinde yaşadılar.
7. Mezopotamya'nın kuzeyinde kurulan, başkenti Ninova olan, Krallıkla yönetilen ..... Sümerlerden öğrendikleri çivi yazısını Anadolu'ya getirerek Anadolu Uygarlıkları'nın yazı ile tanışmalarını sağlamışlardır.
8. Fırat Nehri kenarında kurulmuş bir uygarlık olan ..... krallıkla yönetilirdi ve en önemli kralları Hammurabi'ydi.
9. .... Sami kökenlidirler. Akade adlı başkentleri vardır. Tarihte bilinen ilk merkezi devleti kurmuşlardır. Ayrıca bilinen ilk yazılı antlaşma olan Kadeş Antlaşması bu medeniyetin diliyle yazılmıştır.
10. Mezopotamya'nın doğusunda, İran'ın güneybatısında M.Ö. 3000'li yıllarda var olmuş antik bir medeniyete ..... adı verilir.

**18. Mezopotamya Uygarlıkları'na ait mimari eserlerinin günümüze ulaşamamasının temel nedeni nedir?**

.....

.....

.....

.....

**19. Frigler, kralları ve soylu kişiler için Tümülüs ismi verilen içi oda şeklinde tepe görünümüne mezarlar inşa etmişlerdir. Friglerin bu şekil mezar yapmalarının sebebi nedir?**

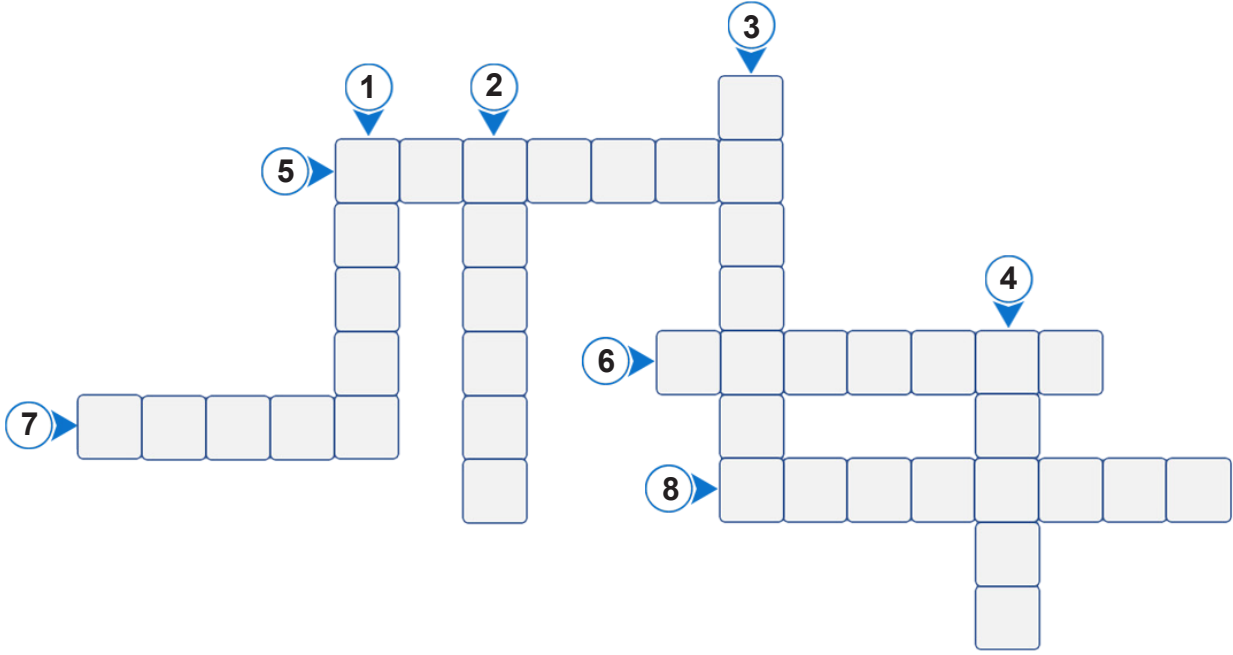
.....

.....

.....

.....

20. Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.



1. Sefaradlar tarafından Anadolu ve özellikle İzmir mutfağına katılmış, İzmir damak tadı ile özdeşleşmiş, mayasız bir hamur işi
2. Antakya şehrimizin meşhur, özel bir peynir ve tel kadayıftan yapılan tatlısı
3. Mersin şehrimizin küçük küçük kuşbaşı şeklinde doğranmış etin baharatla zenginleştirilmiş yemeği
4. Kayseri denince akla gelen ve çeşitli baharatlarla çeşnilendirilen kıymanın, küçük hamur parçalarının içine konulması ve bu hamur parçalarının suda haşlanması ile yapılan yemek
5. Gaziantep şehrimize has, bol fıstıklı tatlının adı
6. Doğu Karadenize özgü, peynir, tereyağ, mısır unu veya un ile yapılan yöresel yemeğin adı
7. Antalya şehrimizde özellikle köfteyle birlikte yenilen, kuru fasulye, taze domates, soğan, yumurta ve terbiyeli tahin ile yapılan vazgeçilmez lezzetin adı
8. Bursa kebabıyla özdeşleşmiş, döner, yoğurt, pide, domates sosu ve tereyağlı yemek

21. Aşağıdaki cümlelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

- ( ) 1. Tarihte bilinen ilk Türk halısı, M.Ö. III. yy'dan kaldığı tahmin edilen "Pazırık Halısı"dır.
- ( ) 2. Özel olarak hazırlanmış suyun üzerine fırça ve çeşitli aletler yardımı ile istenilen desenlerin yapılması ve bunların kağıt üzerine aktarılması "Minyatür Sanatı"dır.
- ( ) 3. İnsanlar, kültürlerini dil yoluyla gelecek nesillere aktarmaktadırlar.
- ( ) 4. Halay, Karadeniz yöresine ait olan ve genellikle kemençe eşliğinde oynanan bir halk oyunudur.
- ( ) 5. Halk oyunları insanların sosyalleşmesine, kendilerini toplum içinde ifade etmesine, milli birlik, beraberlik ve dayanışmanın kuvvetlenmesine katkı sağlar.
- ( ) 6. Ali Nazik Kebabı ve Yuvalama Çorbası, Kırklareli'nden ülkemize yayılan meşhur lezzetlerdendir.
- ( ) 7. Yeni doğan bebeği görmeye gitme, askere uğurlama, kız isteme, büyüklerin elini öpme, gelenek ve göreneklerimiz arasında yer alır.
- ( ) 8. Osmanlı Devleti padişahlarından "Fatih Sultan Mehmet'in Tuğrası", tarihi nesneye bir örnektir.
- ( ) 9. Trabzon ili sınırlarında yer alan "Sümela Manastırı" doğal güzelliklerimizden biridir.
- ( ) 10. "Hıdırellez" mevsimlik bayram olup 6 Mayıs tarihinde kutlanmaktadır.

22. Aşağıda ülkemizde bulunan bazı doğal ve tarihi güzellikler verilmiştir. Verilen bu yerlerin resimlerinin altındaki kutucuğa hangi grup olduğunu yazınız.



23. Aşağıda verilen kelimeleri cümlelerdeki boşluklara uygun şekilde tamamlayınız.

|          |        |        |       |           |
|----------|--------|--------|-------|-----------|
| Cirit    | Zeybek | Mantı  | Örf   | Karşılama |
| Türküler | Bayram | Nevruz | Horon | Kültür    |

1. ...., kültürümüzün önemli öğelerindendir ve yaşananları, insanların duygu ve düşüncelerini ezgilerle bizlere yansıtır.
2. Geleneksel sporlarımızdan ...., at üzerinde oynanan spor dallarından biridir.
3. Milli kültürümüz içinde yer alan ve baharın gelişini müjdeleyen .....Bayramı'dır.
4. Cesareti, mertliği, yiğitliği ifade eden ve Ege ile Akdeniz Bölgelerinde oynanan halk oyunu .....'tir.
5. Yasalarla belirlenmemiş olmakla birlikte yasa değerinde olan, halkın kendiliğinden uyduğu, kural ve ilkelere .....denir.
6. ....,Trakya Yöresi'ne has bir halk oyunudur. Geleneksel kıyafetler içinde mendille el ele tutuşarak oynanır.
7. Kayseri'ye gidenler şehrin yöresel yiyecekleri olan ....., yağlama ve pastırmayı mutlaka yemelidirler.
8. Bir toplumda nesilden nesile nesile aktarılıp yaşatılan gelenek, görenek, inanış, düşünce ve sanat varlıklarının tümüne .....denir.
9. Toplum olarak milli ve dini bakımdan kutladığımız özel günlere .....denir.
10. El ele tutuşarak kemençe eşliğinde oynadığımız ....., Karadeniz'in zorlu yaşamını anlatır.

24. Yaşadığınız yöreye ait olan meşhur lezzetlerden beş tanesini yazınız.

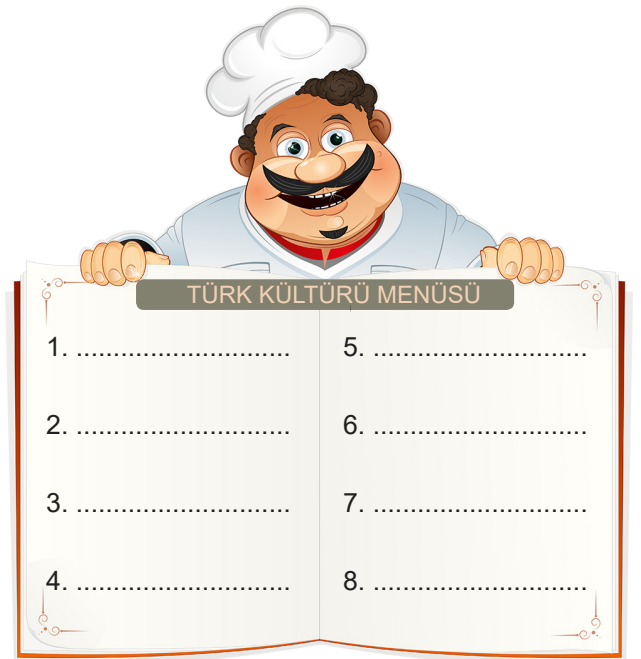
|    |       |
|----|-------|
| 1. | ..... |
| 2. | ..... |
| 3. | ..... |
| 4. | ..... |
| 5. | ..... |

25. Aşağıda geçmişten günümüze günlük hayatımızdaki kültürel unsurların değişimi ve sürekliliğine ilişkin verilen bilgileri kullanarak boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

| Kültür Unsuru | Geçmişte Nasıl Yaşanırdı?                                                                                                                                                                    | Günümüzde Nasıl Yaşanıyor?                                                                                             |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Bayramlar     | Eskiden bayramlarda aile büyükleri ailece ziyaret edilir, birlikte yemekler yenir, küsler barıştırılırdı.                                                                                    | Günümüzde de bayramlarda büyükler ziyaret edilse de çoğu zaman otellerde yapılan tatiller bu ziyaretlerin yerini aldı. |
| Düğünler      | Üç gün süren düğünler evlerin önünde yapılır. İmece usulü ile düğün evine yardımcı olunurdu.                                                                                                 | -----                                                                                                                  |
| Mimari Yapı   | Kalabalık ailelerin yaşadığı büyük ve bahçeli taş, kerpiç ya da ahşap evler de oturulurdu.                                                                                                   | -----                                                                                                                  |
| Yemekler      | Geleneksel olarak nesiller boyu öğrenilerek aktarılan ev yemekleri yapılırdı. Bu yemekler aile bireyleri ile toplanılıp kalabalık sofralarda yenirdi.                                        | -----                                                                                                                  |
| Komşuluk      | Mahallelerde genellikle bir ya da iki katlı evlerde yaşayan insanlar, birbirini iyi tanır, sevinçlerini de kederlerini de paylaşırlar, el birliği ile birçok zorluğun üstesinden gelirlerdi. | -----                                                                                                                  |
| El Sanatları  | Bakırcılık, kalaycılık, semercilik, sepetçilik, çinicilik, ahşap oymacılığı gibi pek çok el sanatları yaygındı.                                                                              | -----                                                                                                                  |
| Halk Oyunları | Horon, halay, zeybek gibi farklı yörelere ait pek çok halk oyunu birçok kişi tarafından bilinirdi.                                                                                           | -----                                                                                                                  |

26. Misafirlerine, tamamı Türk Kültürü'ne ait veya Türk Kültürü ile özdeşleşmiş yemeklerden oluşan bir menü hazırlamak isteyen aşçımıza yardımcı olarak aşağıdakilerden uygun olanları menüye yazınız.

|                  |                 |
|------------------|-----------------|
| Gulaş Çorbası    | Tarhana Çorbası |
| Ezogelin Çorbası | Sezar Salata    |
| Çoban Salata     | Hamburger       |
| Döner            | Spagetti        |
| Haçapuri         | Lahmacun        |
| Rosto            | Erişte          |
| Hünkar Beğendi   | Falafel         |
| Baklava          | Makaron         |



27. Aşağıdaki görsellerde ülkemize ait doğal varlıkların fotoğraflarını görmektesiniz. Görsellerde yer alan doğal varlıkların isimlerini altlarına yazınız.

1.



2.



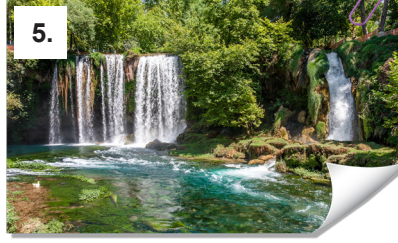
3.



4.



5.



6.



7.



8.



9.



10.



11.



12.



13.



14.



15.



28. Aşağıdaki görsellerde ülkemize ait tarihi mekanların fotoğraflarını görmektesiniz. Görsellerde yer alan tarihi mekanların isimlerini altlarına yazınız.



.....



.....



.....



.....



.....



.....



.....



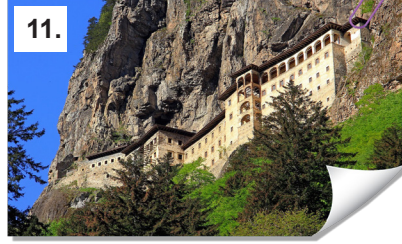
.....



.....



.....



.....



.....



.....



.....

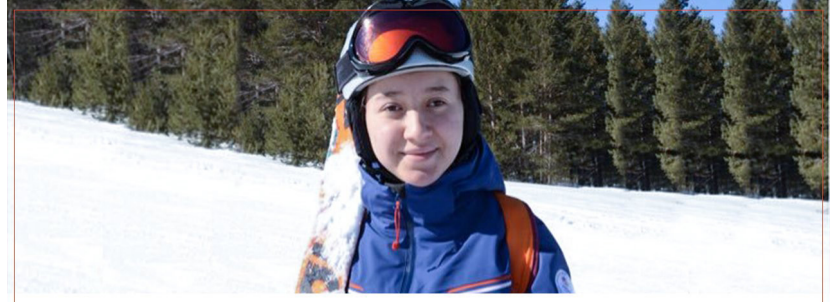


.....



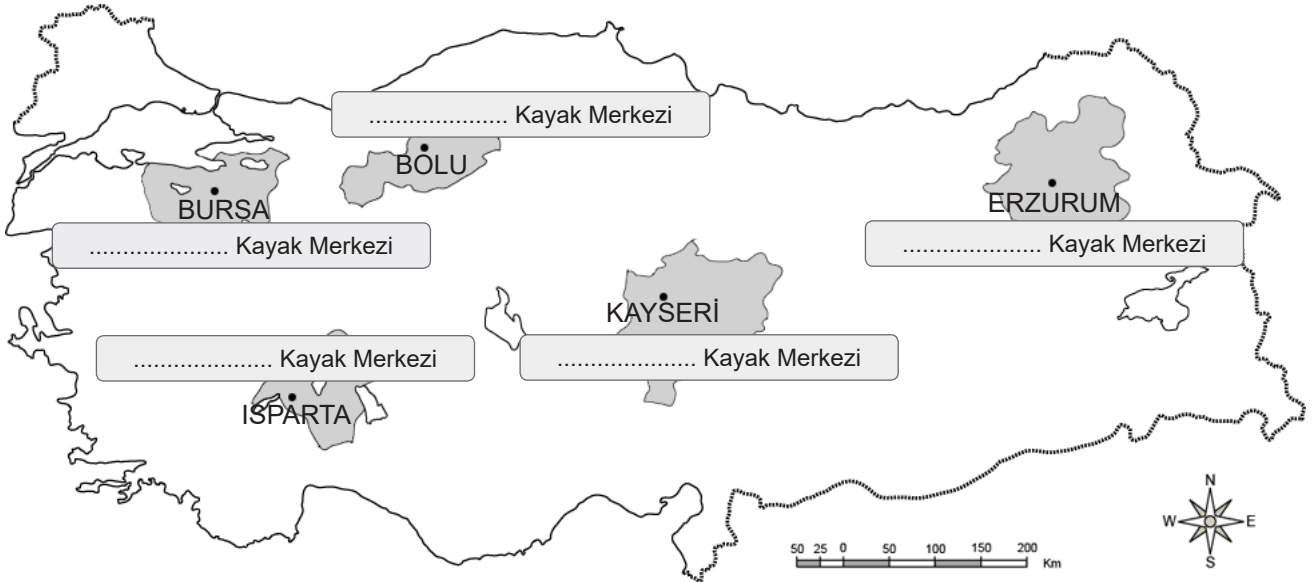
31. Dünyaca ünlü kayak merkezlerine sahip olan ülkemizde son yıllarda kayak sporu gençlerimiz arasında yaygınlaşmaktadır. Gençlerimiz uluslararası alanda başarı kazanmaktadır. Aşağıdaki kelime avında bu gençlerimizin yararlandığı kayak merkezlerimizden bazıları verilmiştir. Kelime avında bu kayak merkezlerimizi bularak, bulmuş olduğunuz kayak merkezlerini harita üzerindeki iller ile eşleştiriniz.

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| A | D | H | L | A | A | R | İ | N | P | N | U | D |
| Ö | Y | L | K | D | P | P | D | A | K | K | Z | R |
| M | H | A | U | B | T | T | L | S | I | M | E | Y |
| N | Ö | L | K | F | U | A | Ğ | N | M | F | E | U |
| Z | U | C | J | L | N | B | S | A | F | T | D | L |
| U | Z | C | Y | D | A | G | H | P | D | P | İ | Ü |
| F | G | H | Ö | U | S | T | E | U | L | U | G | P |
| B | H | K | F | Ö | C | J | R | N | L | Z | L | Y |
| U | E | N | K | J | R | U | T | A | Ö | L | H | U |
| N | E | R | C | İ | Y | E | S | J | K | O | A | T |
| S | A | U | T | Ş | K | H | J | İ | F | İ | Ğ | Y |
| S | J | C | L | O | D | A | V | R | A | Z | S | R |
| O | L | P | G | Ö | V | A | F | Z | A | Ç | L | Y |



#İlhamVerenKadınlar

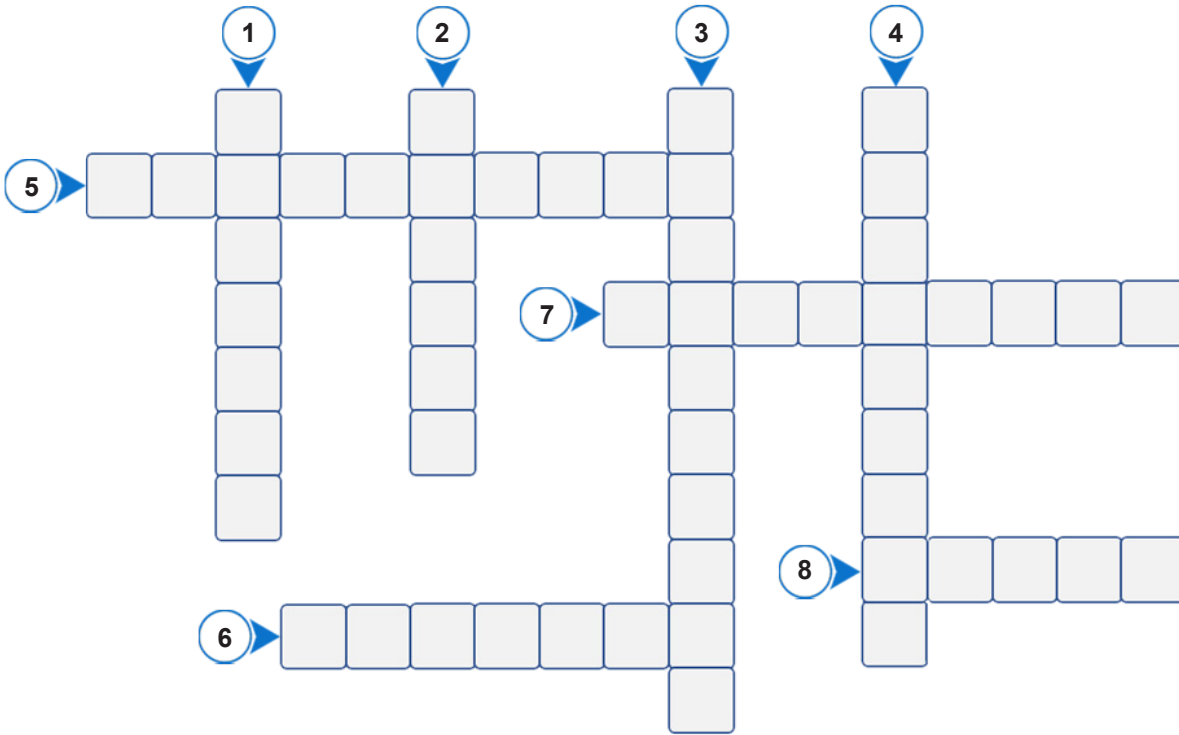
“ 19 yaşındaki işitme engelli milli kayakçı Ayşe Kader Yavuz, Polonya’da gerçekleştirilen Özel Sporcular Dünya Kayak Şampiyonası kısa slalomda dünya ikincisi oldu. ”



32. Aşağıdaki cümlelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

- ( ) 1. Tarihi ve turistik özellikleri ile öne çıkmış ‘Cumalıkızık’ köyünün bulunduğu il Konya’dır.
- ( ) 2. Ülkemizde her yörenin kültürü birbirinden farklı özellikler gösterir.
- ( ) 3. Yiğitliği, mertliği ve cesareti simgeleyen ‘Zeybek’ Ege yöresine ait bir halk oyunudur.
- ( ) 4. Anadolu’da ve Orta Asya’da köklü ve zengin bir kültürel geçmişi bulunan ve baharın başlangıcı kabul edilen bayramın adı "Nevruz"dur.
- ( ) 5. Cağ Kebabı, Urfa yöresine ait bir yemek türüdür.
- ( ) 6. Safranbolu Evleri, Karabük ilinde yer alan tarihi bir mekandır.
- ( ) 7. Kadın ve erkeklerin çiftler oluşturarak oynadıkları Trakya Yöresine ait halk oyununa “Horon” denir.
- ( ) 8. Hamburger, pizza Türk kültürüne ait yemek türleridir.
- ( ) 9. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı milli bayramlarımızdan biridir.
- ( ) 10. Çinicilik denilince akla gelen ilk ilimiz Eskişehir’dir.

33. Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.



1. Kayseri şehrimizde bulunan aynı zamanda kayak merkezi olarak da kullanılan dağın adı
2. Bursa ilimizde bulunan, kayak merkezi olarak da kullanılan önemli dağımızın adı
3. Erzurum ilimizde bulunan, 2011 yılında "25. Dünya Üniversitelerarası Kış Oyunlarına" ev sahipliği yapan dağımızın adı
4. Kars ilimiz sınırları içerisinde bulunan Allahüekber Dağlarında yer alan, I.Dünya Savaşında 90 bin Türk askerimizin donarak şehit olduğu yerde kurulduğu için tarihi önemi de olan kayak merkezimizin adı
5. Bolu ilimiz sınırları içerisinde bulunan Koroğlu Dağları üzerine inşa edilmiş önemli bir kayak merkezimiz
6. Kocaeli ilimizde bulunan kayak merkezimizin yer aldığı dağımızın adı
7. Antalya'da Beydağları üzerinde yer alan önemli kayak merkezimizin adı
8. Kastamonu ilimiz sınırları içerisinde yer alan "..... Anadolu'nun sen yüce bir dağsın" şeklinde çocuk şarkılarına konu olmuş, üzerinde kayak merkezi de bulunan önemli bir dağımız

34. Aşağıda kültürel değerlerimizden bir örnek verilmiştir. Unutulmaya yüz tutmuş bu geleneksel el sanatımızı öğrenerek hakkında bilgiler toplayınız.



.....

.....

.....

.....

.....

.....



35. Resfebe: resimler ve harfleri farklı şekillerde kullanarak bir kelimeyi ve cümleyi buldurmaya dayanan bir akıl oyunu türüdür. Dikkat ve konsantrasyonu geliştirme, kavramlamları ilişkilendirme becerisi kazandırması, yaratıcılığı artırması gibi amaçları taşımaktadır. Biraz mantık ve hayal gücü ile çözülebilir.

Aşağıda ülkemizin güzellikleri ve kültürel değerleri ile ilgili hazırlanmış resfebe örneklerini çözünüz.



1. .... Kervansaray .....



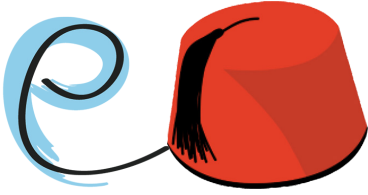
2. ....



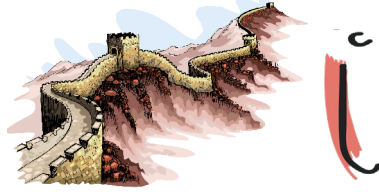
3. ....



4. ....



5. ....



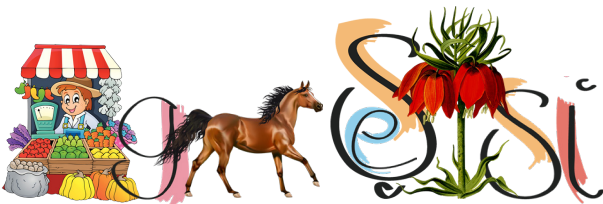
6. ....



7. ....



8. ....



9. ....



10. ....

36. Aşağıda illerin yanına resmi çizilen yemeklerimizin hangi ilimiz ile özdeşleştiğini haritadan da yararlanarak aşağıya yazınız.



Hamsili Pilav: \_\_\_\_\_  
 Dondurma: \_\_\_\_\_  
 Baklava: \_\_\_\_\_  
 Piyaz: \_\_\_\_\_

Cağ Kebabı: \_\_\_\_\_  
 Kabak Çiçeği Dolması: \_\_\_\_\_  
 İskender: \_\_\_\_\_  
 Lahmacun: \_\_\_\_\_

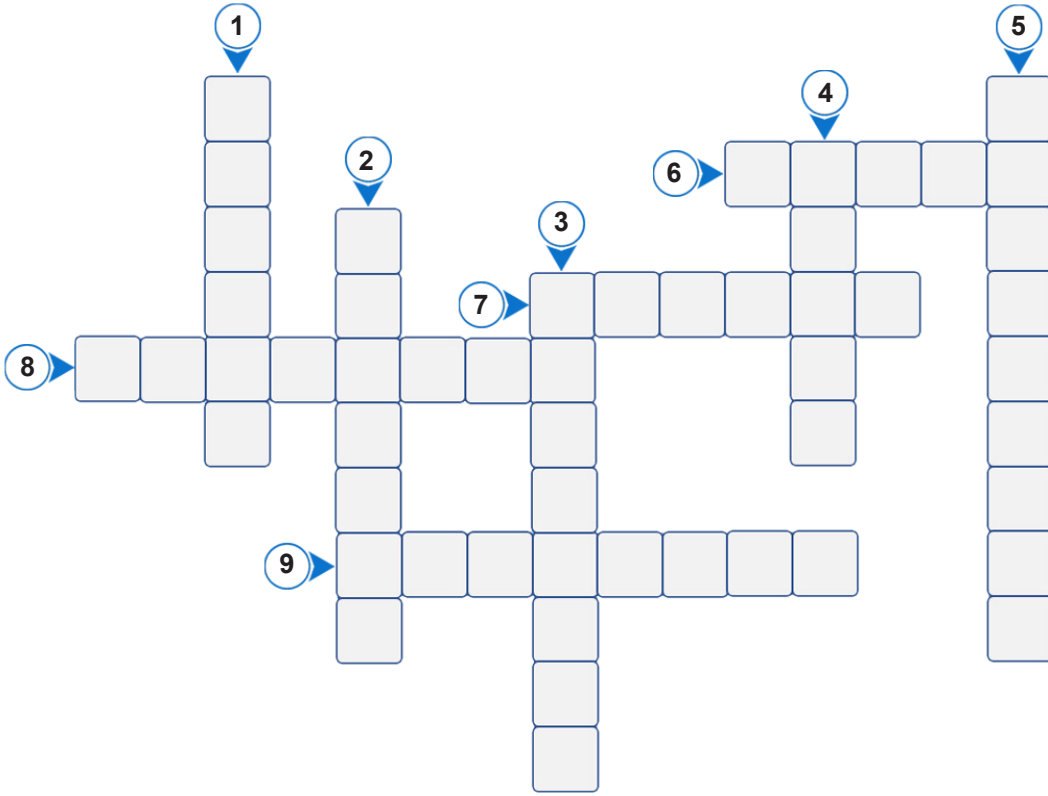
37. Aşağıdaki bulmaca üzerinde geleneksel el sanatlarımızdan bir kısmını bulunuz. Bulduğunuz geleneksel el sanatımızı yan tarafa yazınız.

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| C | Y | C | L | G | H | U | D | Y | İ | Ü | A | E | E | R | A |
| K | İ | L | İ | C | R | İ | M | E | D | Ü | Ö | S | D | A | Y |
| C | J | A | N | L | Ü | A | F | T | D | L | K | İ | Y | G | D |
| H | L | U | S | K | T | U | İ | Ü | G | P | İ | İ | F | Z | Z |
| K | F | Ö | C | B | A | K | İ | R | C | İ | L | İ | K | A | Z |
| B | E | P | R | V | Y | F | Y | J | C | E | İ | O | O | E | D |
| N | B | U | R | U | N | V | Ö | L | H | Ş | C | L | V | S | Ç |
| D | R | K | T | M | İ | J | A | O | Ğ | T | A | E | F | O | İ |
| T | U | Ş | K | H | M | İ | F | Y | Ğ | Y | M | M | S | Ğ | N |
| E | K | A | V | A | İ | K | P | O | S | R | U | Ö | R | S | İ |
| P | Ç | Ö | M | L | E | K | Ç | İ | L | İ | K | E | K | V | C |
| K | L | G | H | L | İ | G | K | O | E | A | O | R | Y | P | İ |
| H | R | V | O | S | S | Y | C | E | B | Y | D | K | R | U | L |
| D | S | C | B | İ | T | İ | E | U | R | P | A | R | E | L | İ |
| N | R | S | İ | A | V | C | U | S | C | Z | R | Ç | E | L | K |
| İ | F | V | H | M | V | R | İ | A | D | E | S | J | Ö | V | V |

#### GELENEKSEL EL SANATLARIMIZ

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

38. Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.



1. İç Anadolu bölgesinde, Aksaray iline bağlı tarihi ve doğal güzelliği ile meşhur bir vadi
2. Trabzon'da bulunan ünlü heyelan set gölümüzün adı
3. Adını Sultan IV. Murat'tan alan Van ilimizdeki ünlü şelalenin adı
4. Bolu ilimizin sınırları içinde olup, çevresi zengin bitki örtüsüyle dolu, milli park olarak koruma altına alınan heyelan set gölümüzün adı
5. Güzel atlar ülkesi anlamına gelen ve volkanik küllerin oluşturduğu yumuşak tabakaların milyonlarca yıl boyunca yağmur ve rüzgar tarafından aşındırılmasıyla ortaya çıkan bölgenin adı
6. Türkiye'nin Maldivleri diye anılan ve Mars yüzeyinde bulunan toprak yapısıyla benzer özellikler taşıyan Burdur ilimizdeki gölün adı
7. Balıkesir ilimizin sınırları içerisinde yer alan kuşların göç yolları üzerinde bulunan, Kuş Cenneti olarak da bilinen gölümüzün adı
8. Antalya'da bulunan yeşilin ve mavinin ahenkle buluştuğu büyüleyici doğal güzelliği ile her yıl binlerce turisti kendine çeken şelalemizin adı
9. Muğla ilinin Fethiye ilçesine bağlı, kumsalı yüzde seksen iki oyla 2006 yılında dünyanın en güzel kumsalı seçilmiş beldemizin adı

39. UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer alan ülkemize ait tarihi mekanlardan beş tanesini yazınız.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

40. Millî kültür; bir millete kimlik kazandıran, diğer milletlerle arasındaki farkı belirlemeye yarayan, tarih boyunca meydana getirilen o millete ait maddî ve manevî değerlerin uyumlu bir bütündür. Bir toplumu millet yapan ve onun bütünlüğünü sağlayan milli kültürdür.

Aşağıdaki not kağıtlarındaki başlıklara göre milli kültürümüzden örnekler yazınız.

#### YEMEKLERİMİZ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

#### EL SANATLARI

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

#### HALK OYUNLARI

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

#### GELENEKLERİMİZ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

#### BAYRAMLARIMIZ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

41. Aşağıda verilen kelimeleri kullanarak cümleleri uygun şekilde tamamlayınız.

|              |              |               |             |                  |
|--------------|--------------|---------------|-------------|------------------|
| Tarihi nesne | Tarihi mekan | Peri Bacaları | Tarihi eser | Turist           |
| Ulu Cami     | Uludağ       | Doğal varlık  | Cumalıkızık | Malabadi Köprüsü |

- Doğada insan eli değmeden oluşan, gezilip görülebilecek eşsiz güzellikteki yerler ve unsurlar ..... olarak nitelendirilir.
- Geçmişte yaşamış insan topluluklarına ait kalıntıların bulunduğu yapı ve alanlara ..... adı verilmektedir.
- Geçmiş uygarlıklardan kalan kalıntı ve eserlere ..... denir.
- Geçmişten bizlere kalan ve tarihî değer taşıyan eşyalar ..... olarak adlandırılır.
- Dinlenme, eğlenme, yeni yerleri görme, tanıma vb. amaçlarla geziye çıkan insanlara ..... adı verilir.
- Bursa şehir merkezinin güneyinde yer alan ....., 1961 yılında millî park ilan edilmiştir.
- ..... Diyarbakır ilinde yer alan tarihî bir eserdir. Anadolu Türk Beyliklerinden Artuklular döneminde 1147 yılında yapılmıştır. Bu eser, tarihin ilk taş kemerli köprüsü olarak kabul edilmektedir.
- ....., Nevşehir ilinde yer alan doğal bir varlıktır. Yağmur ve sel sularının volkanik araziye şekillendirmesiyle oluşmuştur.
- Osmanlı Devleti padişahı Yıldırım Beyazıt tarafından yaptırılan ....., Bursa'nın sembolü olan tarihî eserlerden biridir.
- Osmanlıların Bursa'da ilk yerleştikleri yerlerden biri olan, ..... köyü, Osmanlı dönemi konut dokusunu günümüze kadar koruyan evlere sahip tarihî bir mekândır.

42. Aşağıdaki tabloda konu ile ilgili olmayan seçeneği cevap bölümüne yazınız.

| Konu                                                      | A                             | B                                     | C                              | D                                            | Cevap |
|-----------------------------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------------|--------------------------------|----------------------------------------------|-------|
| 1. Anadolu'da kurulan ilk çağ uygarlıklarının başkentleri | Sard                          | Gordion                               | Ninova                         | Tuşpa                                        |       |
| 2. İlkçağ'da Mezopotamya'da kurulan uygarlıklar           | Hititler                      | Sümerler                              | Babiller                       | Elamlar                                      |       |
| 3. Anadolu'daki tarihi yapılarımız                        | Çifte Minareli Medrese        | Selimiye Cami                         | İshak Paşa Sarayı              | Tuğra                                        |       |
| 4. Anadolu'daki doğal varlıklarımız                       | Uzungöl                       | Düden Şelalesi                        | Ayder Yaylası                  | Oymapınar Barajı                             |       |
| 5. Kültürel lezzetlerimiz                                 | Ramazan şerbeti               | Kruvasan                              | Nar ekşisi                     | Limonata                                     |       |
| 6. El sanatlarımız                                        | Ebru                          | Nakkaşlık                             | Dövmecilik                     | Çinicilik                                    |       |
| 7. Kültürel değerlerimiz                                  | El sanatları                  | Yemekler                              | Mimari eserler                 | Teknolojik ürünler                           |       |
| 8. Halk oyunlarımız                                       | Atabarı                       | Sirtaki                               | Halay                          | Zeybek                                       |       |
| 9. Milli Bayramlarımız                                    | Kurban Bayramı                | Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı     | Zafer Bayramı                  | Gençlik ve Spor Bayramı                      |       |
| 10. Kültürel değerlerimize örnekler                       | Büyüklerin ellerinin öpülmesi | Bayramlarda kültür gezisine çıkılması | Cenaze evine yemek götürülmesi | Arefe günleri mezarlıkların ziyaret edilmesi |       |
| 11. Geçmişte kullanılan kültürel nesneler                 | İbrik                         | Gaz lambası                           | Kumaş mendil                   | Kağıt mendil                                 |       |
| 12. Kültürel sürekliliğe örnekler                         | Kına gecesi                   | Misafirperverlik                      | Ayran                          | Neskafe                                      |       |



Yukarıda ressam Abdurrahman Birden tarafından çizilmiş bir Göbeklitepe tablosu görmektesiniz.

Yerleşim yeri olarak kullanılmadığı bilinen ve tapınmaya hizmet eden Göbeklitepe, şaşırtıcı anıtsal mimarisiyle 2018 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne girdi. Türkiye'de de "2019 Göbeklitepe Yılı" ilan edildi. Henüz küçük bir bölümü çıkarılan Göbeklitepe, yaklaşık 12 bin yıllık geçmişiyle insanlık tarihini değiştirdi. Dünyanın bilinen en eski ve en büyük tapınma (kült) merkezi sayılan Göbeklitepe ile dinsel inanın yerleşik yaşama geçişteki etkisi kanıtlandı.

Harran Ovası'na hakim bu tarih öncesi yerleşimin sınırlı bir bölümü kazılsa da, sıra dışı bulguları Neolitik Çağ'la ilgili pek çok bilgiyi altüst etti. Şanlıurfa'nın Örencik Köyü yakınlarındaki Göbeklitepe kazılarını 1995'te Alman arkeolog Prof. Dr. Klaus Schmidt başlattı ve 2014'deki ölümüne dek 20 yıl sürdürdü. Göbeklitepe; avcı-toplayıcı yaşamı, tarım ve hayvancılığa geçişi, tapınak mimarisi ve sanatın doğuşunu anlamamıza önemli katkılar sağladı. Varlığını M.Ö. 8 bin dolaylarına kadar sürdürdükten sonra terk edildi. Başka ya da benzer amaçlarla kullanılmadı.

**Göbeklitepe Ören Yeri insanlık tarihi açısından niçin önemlidir?**

---

---

---

---

---

---

---

---

**Göbeklitepe'nin Türkiye'nin tanıtımına ve turizmüne katkısı olabilir mi? Niçin?**

---

---

---

---

---

---

---

---

**Göbeklitepe'nin UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ne alınmasını sağlayan özelliği nedir?**

---

---

---

---

---

---

---

---

44.

| Uygarlık   | İnsanlık Tarihine Katkıları |
|------------|-----------------------------|
| Frigler    | Fibula                      |
| Sümerler   | Para                        |
| Lidyalılar | Kral Yolu                   |
| Asurlular  | Kütüphane                   |

Yukarıdaki tabloda Anadolu ve Mezopotamya'da kurulan uygarlıklardan bazıları verilmiş olup bu uygarlıkların insanlık tarihine katkıları belirtilmiştir.

**Hangi uygarlığın insanlık tarihine katkısı yanlış yazılmıştır?**

- A) Frigler B) Lidyalılar  
C) Sümerler D) Asurlular

45. Özden öğretmen, öğrencisi Mehmet'ten Anadolu'da ve Mezopotamya'da kurulan uygarlıkları saymasını istemiştir.

Öğretmenim, Anadolu'da kurulan uygarlıklar Frigler, Hititler, İyonlar, Babiller, Urartular'dır.

Mezopotamya'da kurulan uygarlıklar ise; Sümer, Lidya, Asur uygarlıklarıdır.



**Buna göre hangi uygarlıklar yer değiştirirse Mehmet soruya doğru cevap vermiş olur?**

- A) Hitit-Sümer B) Babil-Lidya  
C) İyon-Lidya D) Hitit-Babil

46. • Mezopotamya ile Anadolu arasında ticaret yapmak amacıyla "karum" adı verilen ticaret merkezleri kurdular.

- Tarihte ilk anayasa olarak kabul edilen Hammurabi Kanunları'nı hazırladılar.
- Fenike Alfabesi'ni öğrenmişler ve bu alfabenin Batı'ya aktarılmasını sağlamışlar.
- Ay yılı hesabına dayalı takvim hazırlamışlar.

**Bu bilgiler dikkate alındığında aşağıda yer alan uygarlıkların hangisi bu bilgilerin dışında kalır?**

- A) Urartular B) İyonlar  
C) Asurlar D) Babiller

47.



Sümerler, Mezopotamya'da kurulan ilk uygarlık olarak bilinir. Ziggurat adı verilen çok katlı tapınaklar inşa ettiler. Bu tapınakları ibadet dışında, depo, okul, rasathane olarak da kullandılar.

**Sümerlerin, zigguratların üst kısımlarını rasathane (gözlemevi) olarak kullanmaları, onların hangi alanda gelişme gösterdiklerinin bir kanıtıdır?**

- A) Ekonomi B) Astronomi  
C) Sanat D) Arkeoloji

48. İyonlarda demokratik bir yönetim anlayışı vardı. Bu yönetim anlayışının sağladığı özgür düşünce sayesinde bilim, astronomi, tıp, sanat ve felsefe alanlarında ilerleme kaydetmişler ve birçok bilim insanı yetiştirmişlerdir.

**Aşağıdakilerden hangisi o dönemde yetişmiş bilim insanlarından birisi değildir?**

- A) Biruni B) Homeros  
C) Herodot D) Diyojen

49.



Lidyalılar, tarihteki ilk ticaret yolu olan, Efes'ten başlayıp Mezopotamya'ya kadar uzanan tarihi Kral Yolu'nun bir kısmını inşa etmişlerdir.

**Bu yolun yapılmasının sonuçları ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?**

- A) Lidyalıların ekonomik anlamda zenginleşmesi  
B) Yolun geçtiği güzergahlardaki şehirlerde ticari faaliyetlerin artması  
C) Doğu-Batı kültürlerinin birbirini etkilemesi  
D) Takas usulünün büyük önem kazanması

50.



Asurlar, Mezopotamya'nın kuzeyinde kurulan bir uygarlıktır. Krallıkla yönetilen Asurlar'ın başkenti Ninova idi. Asurlar, ticarete büyük önem verirdi. Bu nedenle de, Anadolu'da "Karum" adı verilen ticaret merkezleri kurdular. Sümerler'den öğrendikleri çivi yazısını bu ticaret sırasında Anadolu'ya aktardılar. Ayrıca dünyanın ilk kütüphanesini kurarak çivi yazısı ile yazılmış önemli eserleri bu kütüphanede bir araya topladılar.

**Yukarıdaki paragrafta Asurlar hakkında verilen bilgilere bakıldığında aşağıdaki alanların hangisi ile ilgili bir bilgiye ulaşılamaz?**

- A) Yönetim Sistemi      B) Askeri Faaliyetleri  
C) Coğrafi Konum      D) Ekonomik Faaliyetler

51. İlkçağın en önemli medeniyet merkezlerinden biri olan Mezopotamya gelişmiş uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır. Ancak Anadolu'da ilkçağ uygarlıklarına ait mimari eserler görülse de Mezopotamya coğrafyasında ilkçağdan günümüze gelebilen mimari eser sayısı çok kısıtlıdır.

**Bu bilgilere göre Mezopotamya uygarlıklarına ait mimari eserlerin günümüze ulaşamamasının öncelikli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Büyük doğal afetlerin yaşanması  
B) Bölgede her dönemde çok sayıda savaşın yaşanması  
C) Mezopotamya'da sık sık istilaların yaşanması  
D) Yapı malzemesi olarak genellikle kerpiç ve toprak kullanılması

52. Anadolu'nun eski çağlardan beri yerleşim alanı olarak tercih edilmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) İklim koşullarının elverişli olması  
B) Verimli topraklara sahip olması  
C) Siyasi baskıların fazla olması  
D) Su ve doğal kaynakların bol olması

53. İlkçağlardan beri Anadolu birçok uygarlığın kurulduğu bir coğrafya oldu hatta bu topraklarda üstünlük kurmak isteyen krallar hiç bıkmadan usanmadan birbirleri ile onlarca kez savaştılar, yendiler de yenildiler de. Bu mücadeleler insanlık tarihine bir sayfa daha eklerken kralların adlarını bu sayfalara bazen zalim ve hain bazen de merhametli kahramanlar olarak yazdırdı. Sonuç her ne olursa olsun doğal ya da beşerî nedenler bu topraklar için verilen kavga'nın temel nedenleri oldu.

**Yüzlerce yıldır Anadolu topraklarının yerleşim yeri olarak ele geçirilmek ve bu topraklara yerleşilmek istenmesinde;**

- I. yeryüzü şekillerinin dağlık ve engebeli olması,  
II. topraklarının verimli olması,  
III. ılıman iklime sahip olması,  
IV. önemli ticaret yolları üzerinde bulunması

**gibi nedenlerin hangisi yoktur?**

- A) I      B) II  
C) III      D) IV

54. Frigler'de tarım ve hayvancılık büyük önem taşırdı. Öyle ki tarımı korumak için önemli ve sert kanunlar yaptılar. Örneğin; öküz öldürmek ya da saban kırmak ölüm ile cezalandırılması gereken suçlardı. Hatta çok tanrılı inanca sahip Frigler'in en önemli tanrısı bereket tanrıçası Kibele idi.

**Bu paragrafta göre aşağıdakilerden hangisinde Friglerin tarıma verdikleri önemin diğer alanlarla ilişkisi birlikte verilmiştir?**

- A) Hukuk - Yönetim      B) Kültür - Sanat  
C) Hukuk - Din      D) Yönetim - Din

55. Anadolu uygarlıklarından Lidyalılar krallıkla yönetilirdi. Çok tanrılı bir dine inanırlardı. Lidyalılar parayı icat eden uygarlıktır. Paranın icadı, ticari hayatta kullanılan takas (değiş- tokuş) usulünü sona erdirmiştir. Tarihte ilk ticaret yolu olan Kral Yolu'nun bir kısmını inşa etmişlerdir. Kral Yolu, Efes'ten Mezopotamya'ya kadar uzanmaktaydı. Lidyalılar, Kral Yolu sayesinde ticarete merkez konumuna gelmişlerdir. Kral Yolu, Doğu ile Batı arasında ticaretin gelişmesine katkı sağlamıştır.

**Verilen paragrafta Lidyalılar'ın aşağıdaki alanlardan hangisi ile ilgili faaliyetleri üzerinde daha fazla durulmuştur?**

- A) Ekonomik      B) Yönetim  
C) Dini      D) Kültürel

56. • Tarımı geliştirmek için "Şamran" adı verilen su kanalları açmışlar,  
• Maden işlemeciliği, taş işçiliği ve kale yapımında ustalaşmışlar,  
• Doğu Anadolu'da Van Gölü civarında kurulmuş,  
• Ahiret inancına sahip olduklarından, ölen kişilere oda biçiminde mezarlar yaparak, kişisel eşyalarını yanlarına koymuşlar.

**Bu bilgilere dayanarak M.Ö. dönemlerde Anadolu'da kurulan hangi uygarlıktan bahsedilmiştir?**

- A) Hititler B) Frigler  
C) Urartular D) Lidyalılar

57.

| UYGARLIKLAR | ANADOLU UYGARLIĞI |
|-------------|-------------------|
| Hititler    | ✓                 |
| Lidyalılar  | ✓                 |
| Urartular   | ✓                 |
| Asurlar     | ✓                 |



Öğretmeni, İlker'den tablodaki uygarlıkların hangisinin Anadolu'da kurulan uygarlıklar olduğunu bulmasını ve karşısına işaret koymasını istemiştir. İlker de tabloda verilen uygarlıkların hepsinin Anadolu'da kurulan uygarlıklar olduğunu ifade ederek tümünü işaretlemiştir.

**Verilen tabloya göre İlker, hangi uygarlığın karşısına konulan işareti silerse doğru cevap vermiş olur?**

- A) Hititler B) Lidyalılar  
C) Urartular D) Asurlar

58. "Sümerler'in bulduğu çivi yazısı ile tarihi çağlar başlarken, bu önemli icat, bütün dünyanın geleceğini etkileyen çok önemli gelişmelere sebep oldu. Bilgi kayıt altına alınırken, geçmişten geleceğe bir köprü kuruldu. Yazı, Sümerler'den sonra tüm uygarlıkların ortak hafızası haline geldi." Kısacası...

**İfadesini kullanan bir tarihçi aşağıdaki cümlelerden hangisi ile konuşmasını sürdürmüş olamaz?**

- A) tarihsel gelişmelerin kaydedilmesi sağlandı.  
B) geçmişten günümüze kültürel birikim korundu.  
C) bilimsel gelişim hız kazandı.  
D) düşünce ve ifade özgürlüğü kısıtlandı.

59. Aşağıda, Dünya tarihine ışık tutan Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarından iki örnek verilmiştir.

Sümerler insanlık tarihine önemli katkılarda bulunmuşlardır:

- Yazıyı icat ederek tarihi çağları başlatmışlardır.
- Tekerleği icat ederek mesafeleri kısaltmışlar, uygarlıklar arasındaki etkileşimi arttırmışlardır.
- Ay yılı esasına dayanan takvimi icat etmişlerdir.

İyonlar, İlkçağ uygarlıkları arasında bilim ve sanatın en çok geliştiği uygarlıktır. Dünya bilimine katkı sunan bilim insanları bu dönemde yetişmiştir. Bunlardan bazıları;

- Tıp biliminin kurucusu Hipokrat,
- Tarih biliminin kurucusu Herodot,
- Matematik bilgini Pisagor'dur.

**Bu iki uygarlıkta bilimsel gelişmelerin çok olmasının en önemli sebebi aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Özgür düşünce ortamının olması  
B) Deniz ticareti ile uğraşmış olmaları  
C) Şehir devletleri halinde yaşamış olmaları  
D) Ilıman iklim şartlarının hakim olması

60. Ankara yakınlarında yapılan bir arkeolojik kazıda demirden yapılmış saban ve çapa gibi aletlere, altın küpe ve kemer gibi süs eşyalarına, taştan yapılmış ev kalıntılarına rastlanmıştır.

**Bu bilgiye göre;**

- Tarımsal faaliyetlerde bulunmuşlardır.
- Maden işlemeyi, alet yapmayı öğrenmişlerdir.
- Yerleşik hayata geçmişlerdir.
- Çok tanrılı dine inanmışlardır.

**yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I B) I, II ve III  
C) I ve II D) I, II, III ve IV

61. Bir grup veya topluluk içerisinde işlerin gönüllü olarak beraberce yapılmasına imece denir. Anadolu'da düğün, sünnet ve asker uğurlama törenleri genellikle imece usulü ile bir araya gelinerek yapılır.

**Aşağıdakilerden hangisi imecenin topluma sağladığı faydalardan biri değildir?**

- A) Dayanışma B) Birlik ve beraberlik  
C) Yardımlaşma D) Bireyselleşme

62.

| BİLİM İNSANI | BİLİM ALANI |
|--------------|-------------|
| Homeros      | Tarih       |
| Hipokrat     | Tıp         |
| Heredot      | Edebiyat    |
| Pisagor      | Matematik   |

Anadolu'da kurulan uygarlıklardan biri olan İyonlar döneminde yetişmiş bilim insanları ve çalışma yaptıkları alanlar verilmiştir.

**Tabloda yer alan bilim insanlarından hangileri yer değiştirirse çalışma alanları doğru yazılmış olur?**

- A) Hipokrat-Pisagor      B) Heredot-Pisagor  
C) Homeros-Hipokrat      D) Homeros-Heredot

63. Ülkemizin en güzel doğal güzelliklerinden birisi olan Peribacalarının bulunduğu bölgeye "Güzel Atlar Ülkesi" anlamına gelen ..... denilmektedir.

**Yukarıda boş bırakılan bölüme aşağıdakilerden hangisi getirilirse doğru olur?**

- A) Kapadokya      B) Çatalhöyük  
C) Malabadi      D) Safranbolu

64. Dilek, sosyal bilgiler dersinde öğrendiği İlkçağ Anadolu Uygarlıklarına büyük ilgi duymaktadır. Bu nedenle ailesi ile birlikte sömestr tatilinde ülkemizdeki İlkçağ Anadolu Uygarlıklarına ait eserlerin yer aldığı farklı şehirlerdeki arkeoloji müzelerini ziyaret ettiler. Bu müzelerde;

- I. Fibula adı verilen çengelli iğne,  
II. Tarihte kullanılan ilk madeni para örnekleri,  
III. İnsanlık tarihinin bilinen ilk yazılı antlaşması

gördükleri eserlerden bazılarıdır.

**Verilen paragrafta Dilek ve ailesinin müze ziyaretleri sırasında aşağıdaki uygarlıklardan hangisine ait bir eser gördüklerinden bahsedilmemiştir?**

- A) Frigler      B) Hititler  
C) Asurlar      D) Lidyalılar

65. İlkçağ Mezopotamya Uygarlıklarından olan Sümerler, ziggurat adını verdikleri ve çok amaçlı kullandıkları çok katlı tapınaklar yaptılar. Bu yapıları tarım ürünü sakladıkları depolar, okul, gözlemevi ve tapınak olarak kullandılar. Böylece zigguratlar bir tapınaktan çok Sümerler'in gün içerisindeki birçok ihtiyaçlarına cevap veren bir toplumsal yaşam alanına dönüştü.

**Yukarıdaki metne göre;**

- I. Tarımsal faaliyetlerde kullanıldığı,  
II. Zigguratların eğitim amaçlı kullanıldığı,  
III. Sümerler'in astronomi ile ilgilendikleri,  
IV. Zigguratların çok yönlü kullanılan yapılar olduğu,  
**yargılarından hangisi zigguratlarla ilişkin en genel yargıyı oluşturur?**

- A) I      B) II  
C) III      D) IV

66. Kültür, toplumların toplumsal gelişme süreci içerisinde yaratılan maddi ve manevi değerlerin bütünüdür. Kültürel öğelerde kültürümüzün güçlenmesinde etkili olan unsurlardır.

**Buna göre aşağıdakilerden hangisi kültürümüzü oluşturan öğelerden biri değildir?**

- A) Doğum günü partisi düzenlemek  
B) Hastaları ve komşuları ziyaret etmek  
C) Bayramlarda büyükleri ziyarete gitmek  
D) Düğünlerde halay çekmek

67.



İsmail, sabah uyandığında çok heyecanlıydı. Anne ve babasının ona aldığı en yeni kıyafetleri giydi. Aile büyüklerini ziyaret edip, ellerini öpmek için evden çıktılar. Her gittikleri evde ikramlar eşliğinde güzel sohbetler ettiler. İsmail kültürümüzün bir parçası olan

..... nın birlik ve beraberliğimize olan katkısını yaşayarak öğrenmiş oldu.

**Yukarıda verilen paragrafta boş bırakılan noktalı yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse doğru olur?**

- A) Hıdırellez Günü      B) Ramazan Bayramı  
C) Zafer Bayramı      D) Spor Bayramı

68. Ülkemizde, yirmi yaşına giren erkek Türk vatandaşları askere gitmekle yükümlüdür. Askerlik, kutsal bir görev olarak kabul edilir. Bu yüzden askere gidecek gençlere, asker uğurlama törenleri yapılır. Askerlik çağına gelen gençler büyüklerin ellerini öper ve onlarla helalleşir.

**Verilen bilgidan yararlanarak asker uğurlama törenleri hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?**

- A) Askerliğin kutsal bir görev olduğu vurgulanır.
- B) Şehit yakınlarına maddi destek sağlanır.
- C) Askere gideceklere moral verir.
- D) Birlik ve beraberliğı güçlendirir.

69. Milli bayramlarımız, Milli Mücadele yıllarında kazandığımız başarıları simgelemektedir. Her yıl ülkemizde büyük coşkuyla kutlanan bu bayramlarda bir araya gelerek birlik ve beraberliğimizi milletçe gösterme imkanı buluruz.

**Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde kutlanan milli bayramlardan biri değildir?**

- A) 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
- B) 21 Mart Nevruz Bayramı
- C) 30 Ağustos Zafer Bayramı
- D) 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı

70. Sosyal bilgiler öğretmeni İbrahim bey, iklim, yeryüzü şekilleri gibi coğrafi faktörlerin yemek kültürünü de etkilediğini anlatmıştır.

Ailesiyle kültür gezisi yapmak için Antalya'dan yola çıkan 5. sınıf öğrencisi Suat, yolculukları esnasında konakladıkları her yörede farklı lezzetler tatmıştır. Bu durum ona büyük keyif verdiğı gibi, sosyal bilgiler dersinin de hayatı, yaşadığı ülkeyi tanımak adına ne kadar yararlı ve önemli bir ders olduğunu kavratmıştır.

**Suat'ın gezi sırasında farklı yemek türlerini tatması aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?**

- A) Kültürel zenginlik
- B) Kültürel değişim
- C) Kültürel yozlaşma
- D) Kültürde süreklilik

71. Nişan ve düğün törenlerinde akrabalar, komşular ve arkadaşlar bir araya gelir. Davetliler gelin ve damada kendi bütçelerine göre takılar takarlar. Konuklara yemek ikram edilir. Uzak mesafelerden gelen insanlar nişan ve düğün törenlerinde birbirleriyle kaynaşma imkanı bulur.

**Yukarıdaki paragraftan yararlanarak, kültürümüzün bir parçası olan düğün ve nişan törenlerinin toplum hayatına en önemli katkısı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Birlik ve beraberliğı artırır.
- B) Gelin ve damada takı takılır.
- C) Misafirlere ücretsiz yemek ikramı yapılır.
- D) İnsanlar eğlenme imkanı bulur.

72.



Diyarbakır ilinde yer alan bu tarihi eser, Anadolu Türk beyliklerinden Artuklular döneminde 1147 yılında yapılmıştır. Dünyada taş köprüler içerisinde kemeri en geniş olanıdır.

**Yukarıda fotoğrafı verilen tarihin ilk taş kemerli köprüsü olarak kabul edilen bu eser aşağıdakilerden hangisidir?**

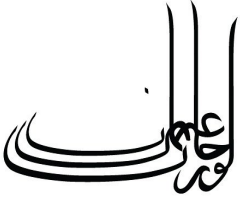
- A) Galata Köprüsü
- B) Belkıs Köprüsü
- C) Uzunköprü
- D) Malabadi Köprüsü

73. El sanatlarımız, toplumun kültürünü, beğenilerini, duygu ve düşüncelerini yansıtan öğelerdir. Şartlara göre değişikliğe uğrasa da günümüzde de yaşatılmaktadır.

**Yukarıda bilgisi verilen el sanatlarımızla ilgili hangi seçenekteki bilgi yanlıştır?**

- A) Lületaş İşlemeciliğı
- B) Ebru Sanatı
- C) Origami
- D) Çinicilik

74.



Üzerinde padişahın ismi ve lakabı bulunan Tuğra, hat sanatının bir kolu halinde yüzyıllar boyunca usta hattatlar eliyle yazılmıştır. Osmanlı Devleti'nde ilk tuğra 1324 tarihinde "Orhan bin Osman" ifadesinden ibaretti.

**Yukarıda bilgisi verilen "Tuğra" aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilgilidir?**

- A) Doğal Varlık                      B) Tarihi Eser  
C) Tarihi Mekan                      D) Tarihi Nesne

75. Ülkemizin farklı yörelerinde düzenlenen şenlikler insanların birlikte yaşamasını sağlayan, kültürel unsurlardandır. Bu şenliklerde yarışmalar düzenlenir, oyunlar oynanır. Şenliklerin önemli bir kısmı yaz aylarında yapılır. Bu nedenle şenlikler memleketinden uzakta olan insanların buluşma noktası haline gelir.

**Şenliklerle ilgili bilgilerden yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?**

- A) Birlik ve beraberliğe katkı sağlar.  
B) İnsanların hasret gidermelerini sağlar.  
C) İnsanların hoş vakit geçirmelerini sağlar.  
D) Ülkemizin ekonomik alanda kalkınmasını sağlar.

76.



Elazığ yöremizin düğünlerinde oynanır. Karşılıklı iki tarafta tabaklarda mumlar vardır. Eğlenceli ve seyretmesi zevkli bir oyundur.

**Yukarıda anlatılan halk oyunumuzun ismi, seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

- A) Hora                                      B) Halay  
C) Zeybek                                      D) Çaydaçıra

77.



Nevruz, her yıl 21 Mart tarihinde kutlanan bir bayramımızdır. Nevruz bayramı "baharın müjdecisi" olarak bilinir. İnsanlarımız bu bayramda birlik ve beraberlik içinde hareket eder. Nevruz bayramında insanlar bir arada halk oyunları oynar. Geleneksel yemekler yapılır, kıyafetler giyilir.

**Verilen bilgilerden hareketle Nevruz'un;**

- I. birlik ve beraberliğimizin güçlenmesi,  
II. kültürümüzün yaşatılması,  
III. rekabet duygusunun gelişmesi,

**durumlarından hangilerine katkı sağladığı söylenebilir?**

- A) Yalnız I                                      B) I, II ve III  
C) I ve II                                      D) II ve III

78. Aşağıda, farklı halk oyunlarımıza dair özelliklere yer verilmiştir.

- I. Orta, Doğu ve Güney Doğu Anadolu'da el ele oynanan bir oyundur. Davul zurna eşliğinde oynanır.  
II. Elazığ yöresinin, ellerde yanan mumlar taşınarak oynanan türkölü bir halk oyunudur.  
III. Trakya Bölgesi'nde oynanan kadın ve erkeklerin ayrı ayrı ya da birlikte karşı karşıya gelerek ve ellerinde mendille oynadıkları bir halk oyunudur.

**Özellikleri verilen halk oyunlarının isimleri, aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru sıralanmıştır?**

|    | I      | II        | III       |
|----|--------|-----------|-----------|
| A) | Horon  | Kafkas    | Atabarı   |
| B) | Halay  | Çaydaçıra | Karşılama |
| C) | Halay  | Karşılama | Zeybek    |
| D) | Zeybek | Karşılama | Kafkas    |

79. Dini bayramlar toplumu oluşturan bireylerin ortak duygu ve düşüncelerle hareket etmesini sağlar. Birlik ve beraberliğimiz sevgi ve saygı duyguları bayramlarda güçlenir.

**Verilen bilgidен yararlanarak dini bayramlarımızda aşağıdakilerden hangisinin olması beklenmez?**

- A) Akraba ziyaretlerinin yapılması
- B) Büyüklerin ellerinin öpülmesi
- C) Otelde tatil yapılması
- D) Birbirine dargın insanların barışması

80. Bir toplumda nesilden nesile aktarılan, yaşatılan gelenek, görenek, inanış, düşünce ve sanat varlıklarının tümüne "kültür" denir.

**Aşağıdakilerden hangisi kültürün özelliklerinden biri değildir?**

- A) Toplumdan topluma değişiklik gösterir.
- B) Ülke içinde bile farklılıklar olabilir.
- C) Tüm dünya tarafından kabul edilen evrensel değerlerdir.
- D) Aynı toplum içinde zaman içinde değişiklikler olabilir.

81. Halk oyunları toplumumuzun, duygularını, düşüncelerini ve davranışlarını sergileyen ortak kültürel değerlerimizden biridir.

**Aşağıdakilerden hangisi halk oyunlarımızla ilgili doğru bir bilgi değildir?**

- A) Halk oyunlarımız yöreden yöreye farklılıklar göstermektedir.
- B) Halk oyunlarımızın figürleri, kıyafetleri, müzikleri yörelere göre farklılıklar göstermektedir.
- C) Halk oyunları konularını doğadan, toplumsal olaylardan, günlük yaşamdan alırlar.
- D) Bölgelere göre farklı halk oyunlarımızın olması kültürel bozulmayı gösterir.

82.



Göçmen kuşlar farklı mevsimleri farklı coğrafyalarda geçiren kuş türlerinden oluşan bir gruptur. Her sene 50 milyar kuşun göç ettiği tahmin edilir. Bunlardan yaklaşık 5 milyarı Avrupa ile Afrika arasında göç ederler.

**Her yıl Avrupa'dan Afrika'ya göç eden 266 türden 3 milyon kuşa ev sahipliği yapan ülkemizde Marmara Bölgesi'ndeki bu doğal güzellik aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Manyas Gölü
- B) Burdur Gölü
- C) Van Gölü
- D) Eğirdir Gölü

83. Geçmişten günümüze kadar kalan para, altın, seramik parçaları, ziynet eşyaları, çanak-çömlek ..... örnektir.

**Yukarıda verilen bilgide boş bırakılan yere aşağıdaki kavramlardan hangisi yazılmalıdır?**

- A) Doğal varlığa
- B) Tarihi yapıta
- C) Tarihi mekana
- D) Tarihi nesneye

84. Geçmişte varolan bir kültürel ögenin günümüzde de genel anlamda varlığını devam ettirmesine "kültürel süreklilik" denir.

**Aşağıdaki durumlardan hangisi toplumumuzda kültürel sürekliliğe örnek değildir?**

- A) Misafirin en iyi şekilde ağırlanması
- B) Bayramlarda büyüklerin ziyaret edilmesi
- C) Kahvenin yanında çikolata ikram edilmesi
- D) Düğünlerde evlenen çiftte takı takılması

85. Geçmişten kalan ve tarihi değer taşıyan eser ve yapılara tarihi mekan denir. İlkçağ Anadolu uygarlıklarından İyonlar, Akdeniz, Ege, Marmara ve Karadeniz’de ticaret yapmışlardır. Bu deniz ticareti sayesinde zenginleşmişler ve ayrıca bilim, sanat, matematik, edebiyata dair çok önemli eserler de bırakmışlardır. İyonlar günümüze kadar ulaşan tarihi mekanlar da inşa etmişlerdir.



İyonlar tarafından inşa edilmiş tarihi mekanlar konusunda araştırma yapan bir öğrenci aşağıdaki seçeneklerden hangisine ulaşır?

- A) Efes Antik Kenti      B) Ayasofya  
C) Aspendos Tiyatrosu      D) İshakpaşa Sarayı

86. Aşağıdakilerden hangisi Türk kültürünün maddi unsurlarından biri değildir?

- A) Misafirperverlik      B) Ebru  
C) Türk Kahvesi      D) Çömlekçilik

87. • Kültürel unsurların zaman içinde aynen devam etmesi durumu  
• Kültürel unsurların zamanla başka bir hal alması  
• Farklı milletlerin kültürel olarak birbirinden etkilenmeleri  
• Bir toplumun ortaya koyduğu maddi ve manevi değerlerin tümü

Yukarıdaki ifadeler seçeneklerle eşleştirildiğinde hangisine ulaşamaz?

- A) Kültürel değişim      B) Kültürel etkileşim  
C) Kültürel bozulma      D) Kültürel süreklilik

88. Aşağıdakilerden hangisi toplumumuzda kültürel değişime örnek değildir?

- A) Zamanla kıyafetlerimizin değişmesi  
B) Düşünlerde davul-zurna yerine orkestranın misafirleri eğlendirmesi  
C) Bayramlarda sevdiğimizize telefonla mesaj yollamamız  
D) Kışlık salça ve turşu yapılması

89.



Yukarıda verilen görsellerin "Tarihi Eser" ve "Doğal Varlık" olarak sınıflandırılması hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

Tarihi Eser

Doğal Varlık

- |              |           |
|--------------|-----------|
| A) III ve IV | I ve II   |
| B) II ve III | I ve IV   |
| C) I ve II   | III ve IV |
| D) I ve IV   | II ve III |

90. Çeşitli nedenlerden dolayı kültürün davranış kalıplarında farklılıklar meydana gelmesine "kültürel değişim" denir. Kültürel değişim, eski kültür öğelerinin yerini yeni uygulamaların alması olarak da tanımlanabilir.

Aşağıdakilerden hangisi kültür değişiminin sebeplerine örnek olarak gösterilemez?

- A) Depremler  
B) Göçler  
C) İletişim araçlarının gelişmesi  
D) Bilim ve teknolojiye gelişmeler

## CEVAP ANAHTARI

1. 1-D /  
2-Y / Asurlular, **Mezopotamya**'da kurulan İlkçağ Uygarlıkları'ndan biridir.  
3-D /  
4-Y / Lidyalılara ait olup, Sard'dan başlayıp Asurluların başkenti Ninova'ya kadar uzanan tarihi yola **Kral Yolu** denir.  
5-D /
2. 1-Kral Yolu / 2-Fibula / 3-Pankuş Meclisi / 4-Lidyalılar / 5-İyonlar / 6-Anal / 7-Frigler / 8-Ninova / 9-Hititler / 10-Sümerler
3. Açık uçlu soru
4. 1-Hititler / 2-Urartular / 3-Babiller / 4-Asurlar / 5-İyonlar / 6-Frigler / 7-Lidyalılar / 8-Sümerler
5. Tekerleğin icadı öncelikle ulaşım alanında çok etkili olmuş, uzak mesafelere ulaşım ve göç olanağı sağlamış, ardından çarklara ve dişlilere ilham kaynağı olarak sanayinin doğmasına ve gelişmesine katkıda bulunmuştur.
6. D Y D = 3. ÇIKIŞ
7. Öncelikle özgür düşünce ortamının gelişmiş olması ve deniz ticareti sayesinde ekonomik koşullarının iyi olması araştırmaları kolaylaştırmış, sonrasında bilim adamlarına verilen değerin yüksek olması bilimsel çalışmaları hızlandırmıştır.
8. 1-D /  
2-D /  
3-Y / Tarımı korumak için çok sert kanunlar yapan, en ünlü tanrıçaları bereket tanrıçası Kibele olan İlkçağ'da Anadolu'da kurulan uygarlık **Frigler**'dir.  
4-D /  
5-Y / Anadolu'da İlkçağ'da kurulan uygarlıklardan olan **Hititler**, tarih yazıcılığını başlatmışlardır.  
6-D /  
7-Y / Şamran, Urartular'a ait sulama kanallarına verilen addır.  
8-D /  
9-Y / Ölümünden sonra yaşama inandıkları için mezarlarını oda biçiminde yapan uygarlık **Urartular**'dır.  
10-D

9.

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| L | G | L | D | K | V | C | C | H | R | N | V | M | E | Z |
| L | K | B | Ç | K | R | T | O | Z | E | Ç | Z | K | O | F |
| T | T | L | V | Ö | I | L | Ç | M | P | J | A | V | V | T |
| A | I | S | G | N | R | L | J | V | S | G | K | C | J | U |
| K | V | A | Z | V | I | N | I | Ç | T | H | Y | S | Y | Ğ |
| I | R | R | E | T | J | N | D | Ç | T | A | V | V | E | R |
| R | N | A | H | J | N | K | P | F | V | M | K | H | V | A |
| A | U | Y | E | D | T | E | C | O | C | A | M | İ | T | Y |
| V | T | V | Y | O | J | U | E | N | S | M | G | V | T | T |
| A | R | J | K | Y | V | C | T | M | Y | V | U | D | A | T |
| Z | V | R | E | C | O | L | G | Y | P | A | R | A | L | F |
| O | G | S | L | V | G | K | İ | L | İ | S | E | R | I | C |
| Y | V | O | R | S | Y | C | E | B | J | H | B | J | U | B |
| Ç | P | K | A | L | E | V | J | C | E | F | O | J | E | D |
| H | K | E | R | V | A | N | S | A | R | A | Y | E | K | A |

TARİHİ NESNE : Kılıç, Para, Heykel, Vazo, Tuğra, Takı

TARİHİ YAPI : Saray, Hamam, Cami, Kale, Kilise, Kervansaray

10. Tanrıların gökyüzünde yasadıklarına inanmaları ve Fırat ve Dicle nehirlerinin taşkın zamanlarını önceden bilme isteği sebebiyle astronomi gelişmiştir.
11. 1-Frigler / 2-Hititler / 3-Lidyalılar / 4-Sümerler / 5-Babiller / 6-Asurlar / 7-Urartular / 8-İyonlar
12. 1-D /  
2-D /  
3-Y / **Yazının** bulunması tarihin başlangıcı olarak kabul edilir.  
4-D /  
5-D /  
6-Y / Dünyanın ilk kütüphanesini kuran uygarlık **Asurlular**'dır.  
7-D /  
8-Y / Anal adı verilen yıllıkları yazarak, tarih yazıcılığını başlatan uygarlık **Hititler**'dir.  
9-D /  
10-Y / Urartular'ın başkenti **Tuşpa** şehridir.
13. Toplumun geçimini tarım ve hayvancılıktan sağladığını dolayısıyla tarıma çok fazla önem verildiği ile açıklanır.

14. ANADOLU MEDENİYETLERİ : Hititler, Frigler, Urartular, Lidyalılar, İyonlar

MEZOPOTAMYA MEDENİYETLERİ : Sümerler, Asurlar, Elamlar, Akadlar, Babiller



15. Önemli ticaret yolları ve zengin su kaynaklarına sahip olması önemli kılmaştır.
16. Ticaret yolları ekonomik olarak bir zenginlik olduğu gibi kültürel etkileşimi de sağlayan bir çeşit iletişim kanalıdır.
17. 1-Hititler / 2-Frigler / 3-Lidyalılar / 4-Urartular / 5-İyonlar / 6-Sümerler / 7-Asurlar / 8-Babiller / 9-Akadlar / 10-Elamlar
18. Bölgede kullanılan yapı malzemelerinin dayanıksız olması ve doğal afetlerden dolayı mimari eserler günümüze ulaşamamıştır.
19. Öldükten sonra dirilmeye olan inançlarından dolayı Tümülüs adı verilen mezarlar yapılmıştır.
20. 1-Boyo / 2-Künefe / 3-Tantuni / 4-Mantı / 5-Baklava / 6-Muhlama / 7-Piyaz / 8-İskender
21. 1-D /  
2-Y / Özel olarak hazırlanmış suyun üzerine fırça ve çeşitli aletler yardımı ile istenilen desenlerin yapılması ve bunların kağıt üzerine aktarılması "Ebru Sanatı"dır.  
3-D /  
4-Y / Horon, Karadeniz yöresine ait olan ve genellikle kemençe eşliğinde oynanan bir halk oyunudur.  
5-D /  
6-Y / Ali Nazik Kebabı ve Yuvalama Çorbası, Gaziantep'ten ülkemize yayılan meşhur lezzetlerdendir.  
7-D /  
8-D /  
9-Y / Trabzon ili sınırlarında yer alan "Sümela Manastırı" tarihi güzelliklerimizden biridir.  
10-D /

22. Doğal Güzellikler / Tarihi Varlıklar

23. 1-Türküler 6-Karşılama  
2-Cirit 7-Mantı  
3-Nevruz 8-Kültür  
4-Zeybek 9-Bayram  
5-Örf 10-Horon

24. Turunç Reçeli, Piyaz, Patlıcan Reçeli, Şiş Köfte, Kabak Tatlısı

25. Açık uçlu soru

26. 1-Ezogelin Çorbası / 2-Çoban Salata / 3-Döner / 4-Hünkar Beğendi / 5-Baklava / 6-Tarhana Çorbası / 7-Lahmacun / 8-Erişte

27. 1. NEVŞEHİR - Kapadokya  
2. MUĞLA - Ölüdeniz  
3. ERZİNCAN - Girlevik Şelalesi  
4. TRABZON - Uzungöl  
5. ANTALYA - Düden Şelalesi  
6. BURDUR - Salda Gölü  
7. RİZE - Kaçkar Dağları  
8. BİTLİS - Nemrut Krater Gölü  
9. KONYA - Meke Gölü  
10. VAN - Muradiye Şelalesi  
11. DENİZLİ - Pamukkale  
12. AKSARAY - İhlara Vadisi  
13. ARTVİN - Borçka Karagöl  
14. ANTALYA - Köprülü Kanyon  
15. ERZURUM - Tortum Şelalesi

28. 1. İZMİR - Efes  
2. İSTANBUL - Ortaköy Cami  
3. ANTALYA - Aspendos  
4. ANTALYA - Kekova  
5. BURDUR - Sagalassos  
6. VAN - Akdamar Kilisesi  
7. İZMİR - Saat Kulesi  
8. EDİRNE - Selimiye Cami  
9. İSTANBUL - Galata Kulesi  
10. ANTALYA - Üçkapılar  
11. TRABZON - Sümela Manastırı  
12. AĞRI - İshakpaşa Sarayı  
13. ADIYAMAN - Nemrut Dağı  
14. İSTANBUL - Ayasofya  
15. ŞANLIURFA - Göbeklitepe

29. 1-Uygurluk 7-Arkeoloji  
2-Halk Oyunu 8-Nevruz  
3-Gelenek 9-Milli Bayram  
4-Tarihi Mekan 10-Kültür  
5-Dini Bayram 11-Mezopotamya  
6-Doğal Varlık 12-El Sanatları

30. Sanayileşmenin etkisiyle seri üretime geçilmesi zamanın daha değerli hale gelmesi ile toplumların ihtiyaçlarının artması el sanatlarını ortadan kaldırmıştır. Fabrikalarla rekabet edemeyen zanaatkarlar zamanla azalmıştır.

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| A | D | H | L | A | A | R | İ | N | P | N | U | D |
| Ö | Y | L | K | D | P | P | D | A | K | K | Z | R |
| M | H | A | U | B | T | T | L | S | I | M | E | Y |
| N | Ö | L | K | F | U | A | Ğ | N | M | F | E | U |
| Z | U | C | J | L | N | B | S | A | F | T | D | L |
| U | Z | C | Y | D | A | G | H | P | D | P | I | Ü |
| F | G | H | Ö | U | S | T | E | U | L | U | G | P |
| B | H | K | F | Ö | C | J | R | N | L | Z | L | Y |
| U | E | N | K | J | R | U | T | A | Ö | L | H | U |
| N | E | R | C | İ | Y | E | S | J | K | O | A | T |
| S | A | U | T | Ş | K | H | J | İ | F | İ | Ğ | Y |
| S | J | C | L | O | D | A | V | R | A | Z | S | R |
| O | L | P | G | Ö | V | A | F | Z | A | Ç | L | Y |

31.

BURSA - Uludağ  
BOLU - Kartalkaya  
ISPARTA - Davraz  
KAYSERİ - Erciyes  
ERZURUM - Palandöken

32. 1-Y / Tarihi ve turistik özellikleri ile öne çıkmış 'Cumalıkızık' köyünün bulunduğu il **Bursa**'dır.

2-D /

3-D /

4-D /

5-Y / Cağ Kebabı, **Erzurum** yöresine ait bir yemek türüdür.

6-D /

7-Y / Kadın ve erkeklerin çiftler oluşturarak oynadıkları Trakya Yöresine ait halk oyununa "**Karşılama**" denir.

8-Y / Hamburger, pizza Türk kültürüne **ait olmayan** yemek türleridir.

9-D /

10-Y / Çinçilik denilince akla gelen ilk ilimiz **Kütahya**'dir.

33. 1-Erciyes 5-Kartalkaya  
2-Uludağ 6-Kartepe  
3-Palandöken 7-Saklıkent  
4-Sarıkamış 8-Ilgaz

34. Açık uçlu soru (Kanaviçe)

35. 1-Kervansaray 6-Çini  
2-Kız Kulesi 7-Aspendos  
3-Halay 8-Kelebekler Vadisi  
4-Pamukkale 9-Manavgat Şelalesi  
5-Efes 10-Kartalkaya

36. Hamsili Pilav : TRABZON  
Piyaz: ANTALYA  
İskender: BURSA  
Dondurma: KAHRAMANMARAŞ  
Cağ Kebabı: ERZURUM  
Lahmacun: ŞANLIURFA  
Baklava: GAZİANTEP  
Kabak Çiçeği Dolması : NEVŞEHİR

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| C | Y | C | L | G | H | U | D | Y | İ | Ü | A | E | E | R | A |
| K | İ | L | İ | C | R | İ | M | E | D | U | Ö | S | D | A | Y |
| C | J | A | N | L | Ü | A | F | T | D | L | K | İ | Y | G | D |
| H | L | U | S | K | T | U | İ | Ü | G | P | İ | F | Z | Z |   |
| K | F | Ö | C | B | A | K | I | R | C | I | L | I | K | A | Z |
| B | E | P | R | V | Y | F | Y | J | C | E | I | O | O | E | D |
| N | B | U | R | U | N | V | Ö | L | H | Ş | C | L | V | S | Ç |
| D | R | K | T | M | İ | J | A | O | Ğ | T | A | E | F | O | İ |
| T | U | Ş | K | H | M | İ | F | Y | Ğ | Y | M | M | S | Ğ | N |
| E | K | A | V | A | I | K | P | O | S | R | U | Ö | R | S | İ |
| P | Ç | Ö | M | L | E | K | Ç | İ | L | İ | K | E | K | V | C |
| K | L | G | H | L | İ | G | K | O | E | A | O | R | Y | P | İ |
| H | R | V | O | S | S | Y | C | E | B | Y | D | K | R | U | L |
| D | S | C | B | İ | T | I | E | U | R | P | A | R | E | L | İ |
| N | R | S | I | A | V | C | U | S | C | Z | R | Ç | E | L | K |
| I | F | V | H | M | V | R | I | A | D | E | S | J | Ö | V | V |

37. 1-Çinçilik 5-Dokumacılık  
2-Bakırcılık 6-Çömlekçilik  
3-Ebru 7-Hat  
4-Minyatür 8-Demircilik
38. 1-İhlara 4-Abant 7-Manyas  
2-Uzungöl 5-Kapadokya 8-Kurşunlu  
3-Muradiye 6-Salda 9-Ölüdeniz
39. Divriği Ulu Cami, Göbeklitepe, Hattuşa, Nemrut Dağı, Pamukkale
40. Açık uçlu soru
41. 1-Doğal Varlık 6-Uludağ  
2-Tarihi Mekan 7-Malabadi Köprüsü  
3-Tarihi Eser 8-Peri Bacaları  
4-Tarihi Nesne 9-Ulu Cami  
5-Turist 10-Cumalıkızık
42. 1-C / 2-A / 3-D / 4-D / 5-B / 6-C / 7-D / 8-B / 9-A / 10-B / 11-D / 12-D
43. Açık uçlu soru (Göbeklitepe)
44. C 68. B  
45. B 69. B  
46. A 70. D  
47. B 71. A  
48. A 72. D  
49. D 73. C  
50. B 74. D  
51. D 75. D  
52. C 76. D  
53. A 77. C  
54. C 78. B  
55. A 79. C  
56. C 80. C  
57. D 81. D  
58. D 82. A  
59. A 83. A  
60. B 84. C  
61. D 85. A  
62. D 86. A  
63. A 87. C  
64. C 88. D  
65. D 89. C  
66. A 90. A  
67. B



[meb.gov.tr](http://meb.gov.tr)